

प्रभाव दैनिक

National Daily

जाडेबाट बच्न निम्न उपायहरू अवलम्बन गर्नु
▶ तातो, भोलिलो पदार्थ प्रशस्त मात्रामा पिउने गर्नु,
▶ न्यानो कपडा लगाउनु,
▶ घाम वा आगो तापी,
▶ तेल मालिस गर्नु,
▶ शारीरिक व्यायाम गर्नु,
▶ बालबालिका, जेठ नागरिक तथा अशक्तले
सकेसम्म चिसोको समयमा घरबाहिर ननिस्कौं,
▶ ताजा र पौष्टिक खानेकुरा खाऔं,
▶ जाडोबाट बच्ने नाममा घुसपान तथा मद्यपान नगर्नु,
▶ स्वास्थ्यमा कुनै समस्या परेमा स्वास्थ्यकर्मीसँग
परामर्श लिऔं ।

वर्ष ९ अंक २३४ काठमाडौं आइतबार, १० पुस २०७९ Prabhav National Daily Sunday, December 25, 2022 www.prabhavonline.com पृष्ठ ८ मूल्य रु. ५१-

कोरोना संक्रमणको जोखिम बढ्यो

काठमाडौं (प्रस)- कोरोना भाइरस (कोभिड-१९)को संक्रमण पुनः फैलिने जोखिम बढेको छ । छिमेकी मुलुक चीन र भारतमा नयाँ भेरियन्टको संक्रमण बढ्दै गएसँगै नेपालमा पनि जोखिम बढेको हो ।

उक्त जोखिमलाई मध्यनजर गर्दै स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले सार्वजनिकस्थलमा अनिवार्य मास्क लगाउन अनुरोध गरेको छ । मन्त्रालयले शनिवार एक विज्ञप्ति प्रकाशित गरी छिमेकी देशमा कोरोना भाइरसको नयाँ भेरियन्ट वि.एफ.-७ को संक्रमण बढ्दै गएको भन्दै मास्क लगाउन आग्रह गरेको हो ।

सार्वजनिकस्थलमा अनिवार्य मास्क लगाउन र स्वास्थ्यका सबै मापदण्ड पालना गर्न स्वास्थ्य मन्त्रालयको अपिल

यसैगरी मन्त्रालयले भौतिक दूरीसमेत कायम गर्न पनि आग्रह गरेको छ । स्वास्थ्य मन्त्रालयका प्रवक्ता तथा डा. सञ्जयकुमार ठाकुरद्वारा हस्ताक्षरित उक्त विज्ञप्तिमा स्यानिटाइजरको प्रयोग गर्न, नियमितरूपमा साबुन पानीले हात धुनेलगायत स्वास्थ्यका सबै मापदण्ड अनिवार्य पालना गर्न आग्रह गरिएको छ । यसैगरी कोभिड-१९ को बुस्टर डोज खोप लगाउन पनि मन्त्रालयले अपिल गरेको छ ।

अंग्रेजी नयाँ वर्ष २०२३, क्रिसमसलगायत कुनै पनि भीडभाड हुने स्थलमा विशेष सतर्कता अपनाउनसमेत मन्त्रालयले आग्रह गरेको छ । नेपालमा वि.एफ.-७ भेरियन्ट पुष्टि नभए पनि चीन र भारतमा बढ्दै गएको खुला सिमाना र आवतजावतका कारण जोखिम रहेको विज्ञप्तिमा उल्लेख छ ।

यसैबीच गृह मन्त्रालयले पनि कोभिड-१९ को संक्रमण नेपालमा कम भए पनि विश्वव्यापी रूपमा हेर्दा छिमेकी राष्ट्रलगायत केही देशहरूमा संक्रमणका नयाँ स्वरूप (भेरियन्ट) देखापरेकाले त्यसको जोखिम तथा असर नेपालमा पनि पर्न सक्ने अवस्थाप्रति सजग एवं सुसूचित हुन अनुरोध गरेको छ ।

मन्त्रालयले जिल्लास्थित सुरक्षा समिति, स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहलगायत सरोकारवाला निकायको समन्वयमा सार्वजनिक यातायातका साधन तथा बढी भीडभाड हुने स्थानमा मास्क तथा स्यानिटाइजरको प्रयोग गर्न व्यवस्था मिलाउन आग्रह गरेको छ ।

सरकार गठनको कसरत

आलोपालो प्रधानमन्त्रीमा सहमति 'पहिलो'मा अड्कियो

जेठी रोजगार

काठमाडौं- नयाँ सरकारको प्रधानमन्त्रीवारे सत्तारूढ दलहरू अनिर्णित भएका छन् । सरकार गठन गर्न प्रधानमन्त्रीमा बहुमत पुऱ्याएर दावी पेश गर्ने अवधि केही घण्टा बाँकी छँदासम्म को पहिले प्रधानमन्त्री हुने भन्ने विषय टुंगिएको छैन । राष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीले सरकार गठनका लागि प्रधानमन्त्रीमा बहुमतसहित दावी गर्न आज साँझ ५ बजेसम्मको समय दिएकी छन् । संविधानको धारा ७६ को उपधारा (२) अनुसार दुई वा दुईभन्दा बढी दलको समर्थनमा बहुमतसहित प्रधानमन्त्रीमा प्रतिनिधिसभाका कुनै पनि सदस्यले दावी गर्न मिल्छ । प्रधानमन्त्रीसमेत रहेका कांग्रेस सभापति शेरबहादुर देउवा फेरि दोहोरिन चाहन्छन् । नेकपा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल पनि प्रधानमन्त्री हुने दृढ अडानमा छन् । उनीहरू दुवैको पहिलो चरणमै प्रधानमन्त्री हुने चाहना छ । सोही कारण नयाँ सरकारको प्रधानमन्त्री अनिर्णित भएको हो ।

- देउवा, दाहाल र नेपालले आलोपालोमा सरकार चलाउने
- देउवा-दाहालले छाडेनन् अडान

- सरकार गठबन्धनकै बन्ने दावी
- गठबन्धन भत्काउने एमाले प्रयास जारी

बैठकले प्रधानमन्त्री टुंगो लगाउने दावी गरे । 'निर्वाचनपछि सम्भवतः पहिलो पाँच दलीय गठबन्धनको बैठक बसेर अहिलेको विकसित राजनीतिक घटनाक्रमको बारेमा गम्भीर छलफल भएको छ,' नेता कार्कीले भने, 'आगामी दिनमा कसरी जाने भन्नेबारेमा पनि छलफल भएको छ । प्रधानमन्त्रीको विषय भोलि (आइतबार) विहानको बैठकले टुंग्याउँछ । हामी जनताबाट प्रकट भएको अभिमतलाई सम्मान गर्दै अघि बढ्ने पक्षमा छौं ।' उनले प्रधानमन्त्रीको विषयले सरकार गठनको हलो नअड्किने बताए । प्रधानमन्त्रीको विषयमा हलो अड्किन्न । प्रधानमन्त्रीको पहिलो हुने भन्ने कुरा गौण कुरा हो । मुलुकलाई आकांक्षाअनुसार कसरी अघि बढाउने भन्ने कुरा महत्त्वपूर्ण हो ।

प्रधानमन्त्रीको विषयमा हलो अड्किन्न । प्रधानमन्त्रीको पहिलो हुने भन्ने कुरा गौण कुरा हो । मुलुकलाई आकांक्षाअनुसार कसरी अघि बढाउने भन्ने कुरा महत्त्वपूर्ण हो ।

को पहिलो हुने भन्ने कुरा गौण कुरा हो । मुलुकलाई जनताको आकांक्षाअनुसार कसरी अघि बढाउने भन्ने कुरा महत्त्वपूर्ण हो । गठबन्धनकै सरकार बन्छ, कार्कीले भने । गठबन्धनको बैठकमा सहभागी एक नेताका अनुसार भने पहिलो चरणमा को प्रधानमन्त्री बन्ने भन्ने विषय नटुंगिए पनि आलोपालो सरकार चलाउने विषयमा छलफल भएको छ । उनका अनुसार कांग्रेस सभापति देउवा, माओवादी अध्यक्ष दाहाल र नेकपा एकीकृत समाजवादीका अध्यक्ष माधवकुमार नेपालले आलोपालो प्रणालीमा सरकारको नेतृत्व गर्ने (बाँकी पृष्ठ २ मा)

ज्ञानेन्द्रबहादुर कार्की नेता, नेपाली कांग्रेस

दाहालको सम्भावना टरिसक्यो : ओली

काठमाडौं (प्रस)- नेकपा एमालेका अध्यक्ष कपी शर्मा ओलीले नेकपा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल प्रधानमन्त्री हुने सम्भावना टरेको दावी गरेका छन् । दाहालले गठबन्धन नछाडेपछि ओलीले यस्तो बताएका हुन् ।

'पुष्पकमल दाहालजी प्रधानमन्त्रीको इच्छा गरिरहनुभएको छ । तर, उहाँले मलाई लाग्छ निर्णय गर्न हिला गर्नुभयो । उहाँको सम्भावना सामान्यतः समाप्त भएजस्तो देखिन्छ । किनभने, उहाँले समयमा हुन चाहनुभएन,' शनिवार काठमाडौंमा आयोजित एक कार्यक्रममा ओलीले भने ।

ओलीले दाहाललाई कांग्रेस नेतृत्वको गठबन्धन छाडेर आए प्रधानमन्त्री बनाउन समर्थन गर्ने बताएका छन् । ओलीको चाहना वामपन्थी सरकार बनाउने हो । तर, संसद्मा स्वतन्त्र कम्युनिस्ट सांसदसँगै साना कम्युनिस्ट घटकको सितसमेत जोड्दा १२५ मात्रै छ । ओलीको चाहनाअनुसार कम्युनिस्ट सरकार बनाउन १३२ सिट पुग्दैन । तैपनि दाहालले गठबन्धन छाडेर आए वामपन्थी सरकारको प्रधानमन्त्री बनाउने ओलीले बचन दिएका हुन् ।

तर, दाहाल गठबन्धनलाई नै निरन्तरता दिने पक्षमा देखिन्छन् । गठबन्धनकै सरकार बनाएर अघि बढ्न उनी लागेका छन् । यस्तो बेला ओलीले दाहालले गठबन्धन छाड्ने निर्णय गर्न हिला गरेको र प्रधानमन्त्री बन्ने अवसर करिब सकिएको बताएका हुन् ।

सन्दर्भ : वैदेशिक रोजगार

माघ ६ लाई तोकियो संघको चुनाव

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- पटक-पटक स्थगित हुँदै आएको नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघको साधारणसभा र निर्वाचन आगामी माघ ६ गते हुने भएको छ । पछिल्लोपटक यही पुस ८ का लागि तय भएको साधारणसभा अन्तिम समयमा आएर स्थगित गरिएको थियो ।

निर्वाचन कार्यतालिकासमेत प्रकाशित भइसकेको अवस्थामा विभिन्न राजनीतिक दलनिकट व्यावसायिक संघसंगठनहरूले विरोध गरेपछि निर्वाचनसहितको साधारणसभा स्थगित हुन पुगेको थियो । स्थगित साधारणसभा माघ ६ मा गर्ने निर्णय भएको संघको तदर्थ समितिका संयोजक विमल ढकालले बताए ।

व्यावसायिक संघसंगठनका प्रतिनिधि, उनीहरूनिकट राजनीतिक दलका प्रतिनिधिसहितको सहभागितामा संघको कार्यालयमा शुक्रबार बसेको बैठकले उक्त निर्णय गरेको हो । संघका ८८० जना सदस्यमध्ये निर्धारित समयभित्र ३८९ जना सदस्य संस्थाबाट मात्र प्रतिनिधि पठाइएको कारण बहुसंख्यक व्यवसायीको प्रतिनिधित्व हुन नसक्ने भएकाले अन्तिम समयमा व्यवसायीहरूकै आग्रहमा निर्धारित कार्यक्रमहरू रोकिएको उनले जानकारी

दिए । यद्यपि, संघले पुस ५ गते साधारणसभा र निर्वाचन गर्नेगरी ३८९ जना सदस्य संस्थाबाट मात्र प्रतिनिधिहरूको नामावली प्रकाशन गरेको थियो । संघको यस्तो निर्णयको व्यवसायीले चर्को विरोध गरेका थिए । छुटेका व्यवसायी संस्थाहरूलाई नवीकरण गराई बहुसंख्यक व्यवसायीको प्रतिनिधित्व हुनेगरी गर्ने सहमति गर्दै

माघ ६ गते संघको साधारणसभासहितको निर्वाचन गर्ने निर्णय भएका बैठकमा सहभागी एक व्यवसायीले बताए । बैठकले यसअघि निर्वाचनका लागि गठन गरिएको निर्वाचन समितिलाई नै निरन्तरता दिने निर्णयसमेत गरेको छ । माघ ६ गते हुने निर्वाचनसहितको साधारण सफल बनाउन सात दिन अगावै

निर्वाचन समितिलाई मतदाता नामावली उपलब्ध गराउनुपर्ने र त्यसका लागि पुस २७ गतेभित्र प्रतिनिधि पठाउनुपर्ने जनाइएको छ ।

संघले राजनीतिक दलनिकट रहेका सबै एसोसिएसन, मञ्च र संगठनहरूलाई संस्थागतरूपमा आ-आफ्ना सदस्यहरूको प्रतिनिधित्व सुरक्षित गराउन पत्राचार गर्न आग्रहसमेत गरेको छ । संयोजक ढकालको अध्यक्षतामा बसेको बैठकमा कार्यसमिति सदस्यहरू, नेपाल लोकतान्त्रिक वैदेशिक रोजगार व्यवसायी एसोसिएसन, प्रगतिशील वैदेशिक रोजगार व्यासायी मञ्च नेपाल, नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी गणतान्त्रिक मञ्च, एकीकृत वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संगठन नेपाल, समाजवादी वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघका प्रतिनिधिहरू र संघका कानुनी सल्लाहकारको सहभागिता रहेको संघले जनाएको छ ।

यसअघि २०७८ पुस ३० गते संघमा सर्वसम्मत कार्यसमिति चयनको प्रयास विफल भएको थियो । त्यसपछि उत्पन्न विवाद उत्कर्षमा पुग्दा जिल्ला प्रशासन कार्यालय काठमाडौंमा उजुरी परेको थियो । जिप्रका काठमाडौंको समन्वयमा हुन नसक्ने भएकाले अन्तिम समयमा व्यवसायीहरूकै आग्रहमा निर्धारित कार्यक्रमहरू रोकिएको उनले जानकारी

महिलालाई घरेलु काममा जान दिनुपर्ने माग

काठमाडौं (प्रस)- सरकारले महिलालाई घरेलु कामदारको रूपमा रोजगारीका लागि विदेश जान लगाएको बन्दैज खुला गर्नुपर्ने माग गरिएको छ । महिला पुनःस्थापना केन्द्र (बरेक) नेपालले राजधानीमा आयोजना गरेको एक कार्यक्रममा विभिन्न संस्थाका अधिकारकर्मीले नेपाली महिलालाई घरेलु कामका लागि वैदेशिक रोजगारीमा जान दिनुपर्ने माग गरेका हुन् । अधिकारकर्मी इन्दु तुलाधरले पितृसत्ताले महिलामाथि आफ्नो नियन्त्रण कायम गर्न खोजेको भन्दै उनीहरूको आवागमनको स्वतन्त्रतामाथि लगायत विभिन्न कुराहरूको विरोध गरेका हुन् । पितृसत्तावादी सोचका कारण वैदेशिक रोजगारमा जाने महिला अफ बढी समस्यामा पर्ने गरेको उनको भनाइ थियो । उनले घरेलु श्रमिकका रूपमा वैदेशिक रोजगारमा जान चाहने महिलालाई स्वतन्त्रतापूर्वक आवागमन दिनुको सट्टा बन्दैज नलगाई वैधानिक बाटो बनाउनुपर्नेमा जोड दिइन् ।

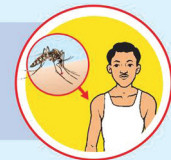
त्यस्तै कार्यक्रममा सहभागी इन्ड्रेडम फउण्डेसनका दक्षिण एसिया संयोजक रामेश्वर नेपालले महिलालाई जबरजस्ती नभई उनीहरूले कस्तो रोजगारीका लागि कहाँ जाने भन्ने निर्णय गर्न पाउनुपर्ने र त्यसका लागि सरकारले बाधा नगरी समन्वयकारी भूमिका खेल्नुपर्ने बताए । त्यसैगरी आइएलओ नेपालकी परियोजना संयोजक नेहा चौधरीले पनि घरेलु श्रमिकका रूपमा जान चाहने महिलाहरूका लागि गन्तव्य मुलुक खुला गर्नुपर्ने बताइन् । यस्तै सुरक्षित आप्रवासनका लागि राष्ट्रिय सञ्जालका अध्यक्ष हरिबहादुर थापाले महिलाहरू घरेलु श्रमका लागि विदेशिनु चुनौतीपूर्ण रहेको भन्दै आवश्यक कानुनी प्रवन्ध गर्ने दायित्व सरकारको भएको बताए ।

जन्महतिमा जारी सन्देश

सुरक्षित रहौं रोकथाम गरौं नियन्त्रण गरौं

डेगी रोग डेगी भाइरसबाट संक्रमित एडिज जातको लामखुट्टेको टोकाईबाट मात्र सवैछ ।

थोरै मात्र पानी जम्मा भएको भाँडामा पनि यो लामखुट्टेले फुल पावैछ र यसको वृद्धि विकास हुन्छ ।

डेगीको लक्षणहरू: उच्च ज्वरो आउनु, जोर्नी र मांशपेशीहरू, आँखाको गेडी र टाउको बेस्सरी दुख्नु, शरीरमा राता विमिराहरू आउनु, वाक्वाकी लाग्नु वा वाक्वा हुनु आदी हुन् ।

डेगीबाट बच्ने उपायहरू

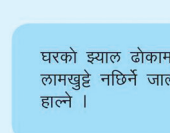
एडिज जातको लामखुट्टेले दिनको समयमा टोक्छ । त्यसमाथि पनि विहान र साँझको समयमा टोक्ने सम्भावना बढी भएकोले सो समयमा थप सचेत हुने ।

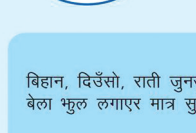
आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाउँहरूमा पानी जम्मा नदिने । पानी राख्ने भाँडालाई लामखुट्टे नछिर्ने गरि राम्ररी छोपेर राख्ने ।

दिउँसो पनि लामखुट्टे भगाउने धूप बाल्ने र लामखुट्टेको टोकाईबाट बच्ने मलम लगाउने ।

घरको श्याल ढोकामा लामखुट्टे नछिर्ने जाली हाल्ने ।

बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला फुल लगाएर मात्र सुत्ने ।

पुरै शरिर ढाक्ने लुगा लगाउने ।

लामखुट्टेले फुल पार्न सक्ने संभावित घर भित्र र वरपरका पानी जमेको ठाउँहरू र पानी राख्ने भाँडाहरू खोजी खोजी सफा गरी र लामखुट्टेको फुल नष्ट गरी ।

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

कोभिड संक्रमणको जोखिमप्रति सजक बनौं

कोरोना भाइरस (कोभिड-१९)को महामारीबाट प्रभावित जनजीवन र थलिएको अर्थतन्त्र विस्तारै लयमा फर्कनै लाग्दा फेरि संक्रमणको जोखिम बढेको छ। छिमेकी मुलुक चीनमा नयाँ भेरियण्ट 'बि.एफ.-७' को संक्रमणले व्यापकता पाएको छ। त्यहाँ पछिल्लो समय दैनिक संक्रमणदर उच्च बन्दै गएको तथ्यांक छ। यता भारतमा पनि नयाँ भेरियण्टको संक्रमण बढ्दै गएको छ। विश्वका अन्य मुलुकमा पनि संक्रमण बढ्न थालेको तथ्यांकमा देखिन्छ। यसले नेपालमा पनि संक्रमण फैलिनसक्ने जोखिम बढाएको हो।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले संक्रमणको जोखिम बढेको भन्दै स्वास्थ्यका मापदण्ड पालना गर्न आग्रह गरेको छ। मन्त्रालयले सार्वजनिकस्थलमा अनिवार्य मास्क लगाउन र भौतिक दूरी कायम गर्न अनुरोध गरेको छ। साथै, स्यानिटाइजरको प्रयोग गर्ने, नियमितरूपमा साबुन पानीले हात धुनेलगायत स्वास्थ्यका सबै मापदण्ड अनिवार्य पालना गर्न आग्रह गरिएको छ। मन्त्रालयका अनुसार नेपालमा हालसम्म नयाँ भेरियण्ट 'बि.एफ.-७' पुष्टि भइसकेको छैन। तर, चीन र भारतमा उक्त भेरियण्टको संक्रमण बढ्दै गएकोले खुला सिमाना र आवतजावतका कारण जोखिम रहेको मन्त्रालयद्वारा जारी विज्ञप्तिमा उल्लेख छ।

यता गृह मन्त्रालयले पनि कोभिड-१९ को संक्रमण नेपालमा कम भए पनि विश्वव्यापीरूपमा हेर्दा छिमेकी राष्ट्रलगायत केही देशहरूमा संक्रमणका नयाँ भेरियण्ट देखापरेकाले त्यसको जोखिम तथा असर नेपालमा पनि पर्न सक्ने अवस्थाप्रति सजग हुन अनुरोध गरेको छ। मन्त्रालयले जिल्लास्थित सुरक्षा समिति, स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहलगायत सरोकारवाला निकायको समन्वयमा सार्वजनिक यातायातका साधन तथा बढी भीडभाड हुने स्थानमा मास्क तथा स्यानिटाइजरको प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाउन आग्रह गरेको छ।

कोरोना संक्रमणले पुऱ्याएको क्षति अपूरणीय रहेकोमा सबै जानकार नै छ। समयमा सतर्कता अपनाउँदा मुलुकले बेहोर्नुपरेको जन धनको क्षतिबाट सिकेको पाठलाई बिर्सनु हुँदैन। विगतमा गरिएको गल्ती सरकार, सरोकारवाला निकाय र हामी जनता स्वयंले पनि भुल्नु हुँदैन। त्यसैले बढ्दै गएको संक्रमणको जोखिमतर्फ सबै सजग बन्न आवश्यक छ। कोरोना संक्रमणबाट बच्न सतर्कता अपनाउनु भनेको यो महामारी नियन्त्रणमा प्रत्येक नागरिकको कर्तव्य हो। किनभने, एक व्यक्तिको लापारवाहीबाट त्यहाँको समुदाय र समग्र राष्ट्रले कति क्षति बेहोर्नुपर्छ भन्ने उदाहरण ताजै छ। त्यसकारण सबै नागरिक आ-आफ्नो स्थानबाट जिम्मेवार भई कोरोना संक्रमण नियन्त्रणमा सहयोग पुऱ्याउन आवश्यक छ।

कोरोना भाइरस नियन्त्रणका लागि कोभिड खोप लगाउने अभियान जारी छ। सरकारले खोपको बुस्टर डोज वितरण गरिरहेको छ र बुस्टर डोज लगाउन अपिल पनि गरिरहेको छ। यो अभियानलाई अझ व्यापकता दिनुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ। बुस्टर डोज लगाउन जनतालाई सचेत गराउने र खोप लगाउन बाँकी रहेकालाई पनि अनिवार्य खोप लगाउने व्यवस्था सरकारले गर्नुपर्छ। नागरिकहरू स्वयं पनि यसमा सहभागी हुनुपर्छ। कोरोना महामारीले पुऱ्याएको कहालीलादी अवस्था फेरि दोहोरिन नदिन हामी सबै सजग र जिम्मेवार बनौं। बढ्दो संक्रमणको जोखिमलाई मध्यनजर गर्दै स्वास्थ्यका सबै मापदण्डहरू पालना गरौं।

मनन्योग्य

चाणक्य नीति

शकटार पनि आश्चर्यचकित भए। उनलाई विश्वास लागेन किनकि चणकका छोरा त मरिसकेका थिए। तर, तिनै व्यक्ति कौटिल्य एक विद्वान् पुरुष विष्णुपुत्रका रूपमा अगाडि थिए जसको चर्चा शकटारले धेरै सुनेका थिए। उनले आँखाभरि आँसु पाउँ विष्णुपुत्रलाई छातीमा लगाए अनि भन्नु लागे- 'इश्वरले मगधलाई फेरि एउटा अमूल्य रत्न दिए। यो बूढो शकटारको इच्छा अब अवश्य पूरा हुनेछ।'

विष्णुपुत्रले शकटारलाई आफ्नो कुटीमा लगे। त्यहाँ दुवैबीच देशको वर्तमान स्थितिबारे विचार-विमर्श भयो। शकटारले चाणक्यको चेहरा भन्नु रातो भयो। मगधराज्यको विलासिता, निरंकुशता भन्नु बढेको बताए किनभने राज्यको बागडोर महामात्य राक्षसका हातमा रहेको थियो।

महानन्दका दिनहरू राजपाठबाट विमुख भई अधिकांश सुरा र सुन्दरीका साथमा बित्थे। जनतामा मनमानी ढंगले गरेको बोभ थपियो। प्रतिरोध गर्नलाई सबैको मारिन्थ्यो। यही दमनचक्रले गर्दा महानन्दविरुद्ध कोही बोल्न सक्दैनथे। हु.....हुंकार गर्दै गम्भीर स्वरमा

विष्णुपुत्रले भने- 'यो अत्याचार हुँदा पनि तपाईंहरू सबै सँगठित किन हुनुभएन ? जनतालाई अत्याचारको कुरा किन नभनेको जनताबाट उठाएको धन मरिंरा र वेश्यामा पानीजस्तै वगाइएको छ। यो राजाने त समय आउँदा जनताको रक्षा पनि गर्न सक्दैन। विष्णुपुत्र उतेरित भएकै देखी शकटार भन्छन्- 'त्यो सबै म चाहन्छु, तर म बूढो छु। त्यसमाथि राज्यको मर्यादाले बाँधिएको छ। अब विश्वास भयो यो काम तिमीबाहेक अरूले गर्न सक्दैन।'

शकटारका यस्ता कुराले चाणक्यको चेहरा भन्नु रातो भयो। मगधराज्यको प्रतिशोधको ज्वाला फेरि हृदयमा नाच लाग्यो। आफ्ना बाबु चणकलाई कसरी मारिएको थियो भन्ने पनि सम्झिए। पिताजीको दोष यति मात्र थियो कि मगधमा न्यायप्रिय राजाको चाहना थियो। चाणक्यलाई आफ्नो संकल्पको स्मरण भयो। शकटारसँग भने- तात। कुनै प्रकारले पनि मलाई नन्दका दरवारमा पुग्ने प्रबन्ध गर्नु किनकि म आफैँ गर्दै उसको शक्ति कति रहेछ, हेर्न चाहन्छु। क्रमशः

▶ रमेश विष्ट

श्रमजीवी पत्रकार ऐन नेपाल पत्रकार महासंघको निरन्तरको माग र दबावका कारण निर्माण भएको हो। त्यसैले यो ऐनसँग महासंघको विशेष आकर्षण र सम्बन्ध छ। यो ऐन कार्यान्वयन होस् र पत्रकारले आफ्ना श्रम अधिकारसहित सबैखाले अधिकार उपभोग गरुन् भन्ने चाहना महासंघको छ। त्यसैले महासंघले यो ऐनको कार्यान्वयनका लागि सधैं आफूलाई क्रियाशील गराउँदै आएको छ। प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको रक्षा र पत्रकारको श्रम अधिकारका लागि महासंघले कसैसँग सम्झौता गर्दैन।

पत्रकारिता क्षेत्रमा बेलाबखत चर्चा हुने गर्दछ, पत्रकारको कलमले थुप्रै अधिकारबाट वञ्चितहरूले आफ्नो अधिकार प्राप्त गरेका छन्। न्याय नपाएकाहरूले न्याय पाएका छन्। विभेदमा पारिएकाहरूले समानताको अधिकार पाएका छन्। तर, पत्रकारिता क्षेत्रमा कलम चलाउने पत्रकारहरूले स्वयं आफ्नो अधिकार प्राप्त गरेका छन् त ? हामी सबैको सामु पेशिलो प्रश्न बनेर उभिएको छ।

आखिर पत्रकारले आफ्ना हक अधिकारहरू किन प्राप्त गर्न सकेका छैनन् त ? यसको जवाफ सरल र सटिक ढंगबाट दिन कठिन छ। नेपालको पत्रकारिता यस्तो जेलिएको अवस्थामा छ कि जुन कोणबाट हेरे पनि समस्याग्रस्त देखिन थालेको छ। चौतर्फी समस्याले नेपाली सञ्चार क्षेत्रमा प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको सम्बन्धमा गुणात्मक सुधार भए पनि श्रम अधिकारको क्षेत्रमा भने गम्भीर समस्या देखिँदै आएको छ।

पत्रकार महासंघसहित सञ्चार क्षेत्रसँग सम्बन्धित संघसंगठनका भेला र अधिवेशनहरूमा पत्रकारको श्रम अधिकारको विषय प्रधान बनेर उठ्न थालेको लामो समय बितिसक्यो पनि सन्तोषजनक नतिजा भने आउन सकेको छैन। चलनचल्तीमा श्रमजीवी भनिँए पनि पत्रकारहरू मूलतः बौद्धिक श्रमिक हुन्। समाजको हरेक पक्षसँग गहिरो सम्बन्ध रहने पत्रकारिता क्षेत्र आफैँ भने श्रम अधिकारको विकराल समस्या भन्दै अधि बहनुपर्ने बाध्यता विद्यमानपूर्ण छ।

श्रमजीवी पत्रकार ऐनका मुख्य व्यवस्था

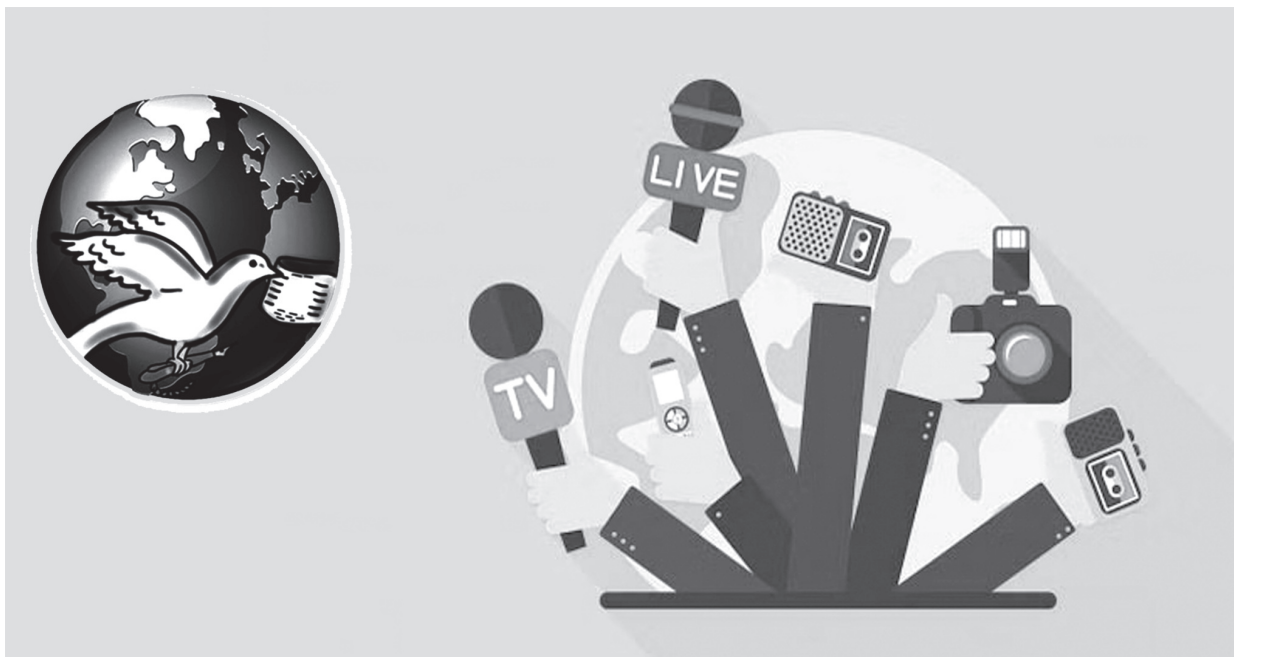
पत्रकारिताको इतिहास लामो भए पनि २०१९ सालमा पहिलोपटक श्रमजीवी पत्रकारसम्बन्धी ऐन २०१९ आयो। २०५३ सालमा श्रमजीवी पत्रकारसम्बन्धी नियमावली जारी भए पनि यो ऐनको कार्यान्वयन २०६५ जेठ १५ गतेदेखि भएको हो। करिब १४ वर्षको अभ्यासलाई हेर्ने हो भने पत्रकारितालाई एउटा पेसाको रूपमा ऐनले स्वीकार गरे पनि यसको प्रमुख बुँदाहरू नै कार्यान्वयन हुन सकेका छैनन्। सञ्चार प्रतिष्ठानमा कार्यरत श्रमजीवी पत्रकार, कर्मचारी र कामदारको स्पष्ट

व्याख्या गर्दै उनीहरूको श्रम अधिकार सुनिश्चित गर्न ल्याइएको यो ऐनको व्यावहारिक कार्यान्वयन नहुनु नै नेपाली सञ्चार क्षेत्रको प्रधान समस्या हो। श्रमजीवी पत्रकार ऐनले पत्रकारहरूलाई नियुक्तिपत्र नदिई काममा लगाउन नपाउने भन्ने व्यवस्था गरेको छ। तर, अहिले पनि नियुक्तिपत्र नपाउने, प्रेस पास तथा अन्य प्रयोजनका लागि मात्रै कागजी नियुक्तिपत्र दिने प्रचलन व्याप्त छ। पत्रकार वा कर्मचारी नियुक्ति गर्दा प्रतिस्पर्धाका आधारमा गर्नुपर्ने र उनीहरूको पदको वर्गीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था पनि ऐनले गरेको छ। तर, अधिकांश सञ्चार प्रतिष्ठानले ऐनको यो व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गरेका छैनन्। विशेषज्ञ सेवा आवश्यक भएमा निश्चित अवधिका लागि १५ प्रतिशतभन्दा बढी करार सेवामा राख्न नपाउने व्यवस्थाको पनि धज्जी उडाइएको छ। अस्थायी, करार र स्टिन्डरको नाममा ऐनविपरीतको नियुक्ति दिने समस्या विकराल बनेको छ। नियुक्तिको जानकारी प्रेस रजिस्ट्रारलाई गराउने व्यवस्थाको समेत पालना भएको पाइँदैन।

हुन सकेको छैन। सूचना तथा प्रसारण विभागका महानिर्देशकलाई नै प्रेस रजिस्ट्रार तोकिएको छ। यसो गर्दा प्रेस रजिस्ट्रारको काम प्रभावकारी हुन सकिरहेको छैन। अहिलेको व्यवस्था एक प्रकारले कामचलाउ मात्रै हो। पत्रकारको श्रम समस्याबारे दुईतर्फा छलफल गराउने र कानुनी तथा अदालती निरूपणका लागि प्रेस रजिस्ट्रारको भूमिका महत्त्वपूर्ण हुने हुँदा अहिलेको व्यवस्थाले सन्तोषजनक कार्य सम्पादन हुन सकेको छैन। सर्वोच्च अदालतलेसमेत छुट्टै प्रेस रजिस्ट्रार नियुक्त गर्न सरकारको नाममा आदेश दिएको छ। पत्रकारले आफूलाई परेको श्रम अधिकारसम्बन्धी समस्या समाधान गर्न सबैभन्दा पहिला प्रेस रजिस्ट्रारमा निवेदन दिनुपर्ने हुन्छ। त्यहाँ छलफलको माध्यमबाट समस्या हल नभएमा प्रेस रजिस्ट्रारको पत्रको आधारमा श्रम विभाग र श्रम अदालतमा कानुनी उपचारमा जानुपर्ने हुँदा प्रेस रजिस्ट्रारको भूमिका महत्त्वपूर्ण हुन जान्छ।

दायित्व सरकारको हुन्छ। तर, श्रमजीवी पत्रकार ऐनको कार्यान्वयन गराउने विषयमा सरकार सधैं उदासीन रहँदै आएको छ। ऐन कार्यान्वयन नगर्ने सञ्चारमाध्यममाथि हुनुपर्ने कारवाहीको अवस्थामेत निकै फितलो र कमजोर छ। सरोकारवाला पक्षको निरन्तर दबाव र खबरदारीका बीच पनि ऐन कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता आउन सकेको छैन।

ऐनमा भएको कमजोरी र त्यसलाई संशोधनका माध्यमबाट गरिनुपर्ने सुधारका बहसहरू समेत गतिलोसँग हुन सकेको छैन। जसले गर्दा ऐनलाई समयसापेक्ष बनाउनसमेत बाधा पुगिरहेको छ। सबैखाले सञ्चार प्रतिष्ठानलाई ऐनले समान व्यवस्था गरेकाले पनि ऐनको कार्यान्वयनमा समस्या देखिने गरेको छ। ऐन कार्यान्वयन एउटा मात्र पक्षको चासो वा सक्रियताले सम्भव हुँदैन। सरकार, सञ्चार प्रतिष्ठान र सरोकारवाला निकायका सामूहिक इच्छाशक्तिले मात्र ऐनको प्रभावकारी कार्यान्वयन सम्भव छ। ऐनलाई समयसापेक्ष वा व्यावहारिक

ऐनले पत्रकार, कर्मचारी र कामदारको न्यूनतम पारिश्रमिक निर्धारण गर्नका लागि उच्चस्तरको एउटा समितिको परिकल्पना गरेको छ। स्थायी संरचनाको रूपमा रहेको समितिले तोकिएको न्यूनतम पारिश्रमिकको कार्यान्वयन दायनीय छ। न्यूनतम पारिश्रमिकको अवस्था यस्तो भएपछि ऐनले व्यवस्था गरेका भत्ता, वार्षिक तलब वृद्धि, उपचार तथा क्षतिपूर्ति, उपदान, सञ्चय कोष र अन्य सुविधाको कार्यान्वयन अवस्था भन्ने दायनीय छ। ऐनले सञ्चार प्रतिष्ठानहरूमा कल्याणकारी कोषकोसमेत परिकल्पना गरेको छ। तर, आजसम्म कुनै सञ्चार प्रतिष्ठानले ऐनबमोजिमको कल्याणकारी कोषको स्थापना गरेको देखिँदैन।

अस्तव्यस्त सञ्चार प्रतिष्ठान

नेपालको सञ्चार क्षेत्र राजनीतिक स्वतन्त्रताको लडाइँसँगै अधि बढेको देखिन्छ। २०४६ सालभन्दा अधि र त्यसपछिका केही वर्षहरूमिसन पत्रकारिताको कालखण्ड हुन्। त्यतिबेला पत्रकारिता पनि पेसा हुनसक्यो भन्ने मान्यता स्थापित भइसकेको थिएन। विशेषगरी निरंकुश पञ्चायती व्यवस्थाको विरोधी र पञ्चायत पक्षधरमा विभक्त पत्रकारिता नै अहिलेको पत्रकारिताको जग हो। २०४६ को परिवर्तनपछि नेपाली सञ्चार क्षेत्रमा संख्यात्मक, गुणात्मक र व्यावसायिकताको विकास भयो। डिजिटल युगमा प्रवेश गरेपछि न्यू मिडियाको क्षेत्रमा पनि उल्लेख्य विकास र वृद्धि भयो।

सञ्चारमाध्यमको वृद्धि हुने क्रमसँगै सञ्चार क्षेत्रको व्यावसायिकता र श्रम अधिकारको क्षेत्रमा नयाँ नयाँ चुनौती थपिँदै गएको छ। पुँजी र बजारको सुनिश्चितताविना नै सञ्चारमाध्यमहरू खुल्ने क्रम निरन्तर छ। करिब ८०० छापा, सोही संख्यामा एफएम रेडियो, करिब ३०० टेलिभिजन र तीन हजारभन्दा बढी अनलाइन न्युज पोर्टल सञ्चालनमा छन्। यो संख्या नेपालको विज्ञापनको बजार र सञ्चार क्षेत्रको उपभोक्ताको संख्याको आधारमा पनि धेरै हो। यस्तो अवस्थामा श्रमजीवी पत्रकार ऐनको कार्यान्वयन, पत्रकारको श्रम अधिकार, पत्रकारितामा व्यावसायिकता र आचारसंहिता पालनाको दृष्टिले पनि निकै गम्भीर र चुनौतीपूर्ण हुनु स्वाभाविक छ।

कामचलाउ प्रेस रजिस्ट्रार र कमजोर अनुगमन

श्रमजीवी पत्रकार ऐनले पत्रकारका श्रम समस्यासँग सम्बन्धित कतिपय अधिकार प्रेस रजिस्ट्रारलाई दिएको छ। ऐनले परिकल्पना गरेअनुसारको प्रेस रजिस्ट्रार अहिलेसम्म नियुक्त

मुलुक संधीय प्रणालीमा गएपछि पहिलोपटक वागमती प्रदेशले प्रेस रजिस्ट्रार नियुक्त गरेर काम अधि बढाए पनि श्रम अधिकारको विषयमा वागमती प्रदेश प्रेस रजिस्ट्रारले समेत प्राथमिकता दिएर श्रम समस्याको बारेमा काम गर्न सकेको छैन। वागमती प्रदेश प्रेस रजिस्ट्रारको अन्य क्रियाशीलता भने राम्रो देखिएको छ।

सञ्चार प्रतिष्ठानहरूले श्रमजीवी पत्रकार ऐन कार्यान्वयन गरे वा नगरेको बारेमा अनुगमन गर्न जिम्मेवारी न्यूनतम पारिश्रमिक निर्धारण समितिको हो। नेपाल पत्रकार महासंघ, कामदार पक्ष, व्यवस्थापन पक्ष र सरकारको उच्च अधिकारीको प्रतिनिधित्वमा गठन भएको समितिले प्रभावकारी अनुगमन गर्न सकेको छैन। गरिएको अनुगमनका आधारमा तयार पारिएको प्रतिवेदन हेर्दा ऐन कार्यान्वयनको अवस्थालाई राम्रो मान्न सकिने अवस्था छैन।

न्याय सम्पादन र फैसला कार्यान्वयन

नेपालको आम अदालतमा जस्तै पत्रकारका श्रम समस्या निरूपण गर्ने श्रम विभाग र श्रम अदालतले समेत छिटोछरितो न्याय सम्पादन गर्न नसक्दा न्यायिक अधिकार प्राप्तमा समस्याहरू देखिएका छन्। प्रेस रजिस्ट्रार, श्रम विभाग र श्रम अदालतसम्मको प्रक्रिया पूरा गर्दा समय बढी लाग्ने हुँदा पत्रकारले आफ्ना श्रम अधिकारसम्बन्धी न्याय प्राप्त गर्न समय लाग्ने अवस्था छ। यसले गर्दा पत्रकारहरू आफ्ना अधिकार प्राप्तिको लागि न्यायिक बाटो अवलम्बन गर्न उदासीन हुने प्रवृत्ति देखिएको छ।

कानुनी बाटोबाट आफ्नो पेसागत तथा श्रम अधिकारको बाटो रोजेका पत्रकारहरू फैसला कार्यान्वयनमा देखिएका समस्याले गर्दा थप पीडित बन्नु परेको छ। अदालतको फैसलाबाट पुनर्वहाली भएका पत्रकारहरूले पुनः सोही सञ्चार प्रतिष्ठानमा काम गर्ने बातावरणसमेत निर्माण हुन सकेको छैन। सेवासुविधा प्राप्तमा भने अदालती फैसला केही हदसम्म कार्यान्वयन भएको देखिन्छ। अदालतको फैसलापछि पनि आपसी समझदारीमा मात्रै सेवासुविधा प्राप्तिको विषय टुंगिने गरेको छ। पत्रकारको श्रम अधिकारको रक्षाका लागि कानुनी लडाइँ एउटा महत्त्वपूर्ण विधि हो। तर, यसलाई फर्कटिलो बनाइयो भने यसले उचित प्रतिफल दिन सक्दैन। फैसला कार्यान्वयनको दिशामा पनि सबै पक्ष सचेत र गम्भीर हुनुपर्ने देखिन्छ।

कानून कार्यान्वयनमा उदासीन

कुनै पनि कानून कार्यान्वयन गराउने पहिलो

बनाउन पनि तीनै पक्षको इमान्दार सक्रियताले मात्र सम्भव हुन्छ।

महासंघको भूमिका

श्रमजीवी पत्रकार ऐन नेपाल पत्रकार महासंघको निरन्तरको माग र दबावका कारण निर्माण भएको हो। त्यसैले यो ऐनसँग महासंघको विशेष आकर्षण र सम्बन्ध छ। यो ऐन कार्यान्वयन होस् र पत्रकारले आफ्ना श्रम अधिकारसहित सबैखाले अधिकार उपभोग गरुन् भन्ने चाहना महासंघको छ।

त्यसैले महासंघले यो ऐनको कार्यान्वयनका लागि सधैं आफूलाई क्रियाशील गराउँदै आएको छ। प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको रक्षा र पत्रकारको श्रम अधिकारका लागि महासंघले कसैसँग सम्झौता गर्दैन। पत्रकारले आफ्ना श्रम अधिकार प्राप्त गर्न सक्नु भन्ने उद्देश्यले महासंघले विभिन्न कार्यक्रमहरूलाई अधि सारेको छ। सञ्चार प्रतिष्ठानहरूलाई दबाव, आन्दोलन र कानुनी उपचारको माध्यमबाट महासंघले नेपाली सञ्चार क्षेत्रमा उचित श्रम अधिकारको अभ्यास होस भन्ने प्रयास गरिरहेको छ। पछिल्लो समय महासंघले पत्रकारको श्रम अधिकार प्राप्तिका लागि गरेका प्रयासहरूकै कारण उजुरी गर्ने र आफ्ना अधिकार खोज्ने प्रवृत्तिमा गुणात्मक र संख्यात्मक विकास भएको छ। महासंघका प्रयास सफलतासमेत परिणत हुँदै गएका छन्।

उजुरीहरूको नियमित सुनुवाइ हुने, समस्याहरूको बारेमा सम्बन्धित सञ्चार प्रतिष्ठानहरूमा पत्राचार गर्ने, आवश्यक धर्ना तथा दबावका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने, वार्ता तथा छलफलका माध्यमबाट समाधान निकाल्ने प्रयास गर्ने र कानुनी बाटोबाट समस्या समाधान गर्ने कार्य महासंघले निरन्तर गर्दै आएको छ। पत्रकारहरूलाई निःशुल्करूपमा कानुनी पारामर्श र सहायता उपलब्ध गराउन कानुनी डेस्कमार्फत समेत काम हुँदै आएका छन्।

दबाव र कानुनी डेस्कलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै पत्रकारको श्रम अधिकारको पक्षमा सशक्त ढंगबाट अधि बढ्ने महासंघको योजनासमेत छ। सबै पक्षको साथ र सहयोग प्राप्त गर्दै नेपाली सञ्चार क्षेत्रमा उचित श्रम अभ्यास होस् र पत्रकारहरूका सबैखाले समस्या समाधान होस् भन्ने बाटोमा महासंघ सधैं सशक्त ढंगबाट अधि बढ्न तत्परसमेत छ।

(लेखक नेपाल पत्रकार महासंघका वरिष्ठ उपाध्यक्ष र प्रेस स्वतन्त्रता अनुगमन तथा श्रमजीवी पत्रकार हित प्रवर्द्धन समितिका संयोजक हुन्।)

भुवा पर्वमा देउडा कञ्चनपुरको भीमदत्त नगरपालिका-७ हलदुखालमा आयोजना गरिएको भुवा पर्वमा देउडा खेल्दै सुदूरपश्चिम प्रदेशका प्रदेश प्रमुख देवराज जोशी, सुदूरपश्चिम विश्वविद्यालयका उपकुलपति अम्मराज जोशी र कञ्चनपुरका प्रमुख जिल्ला अधिकारी गोपालप्रसाद अर्यालगायत ।
तस्विर: महादेव अवस्थी/रासस

दुई वर्षमा ५० वन्यजन्तुको उद्धार

भरतपुर (प्रस)- चितवनको सौराहामा रहेको वन्यजन्तु अस्पतालमा दुई वर्षमा ५० वन्यजन्तुको उद्धार र उपचार गरिएको छ। सन् २०२० देखि २०२२ को डिसेम्बरसम्मको अवधिमा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जका ५० वन्यजन्तुको उपचार गरिएको हो।

राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष तथा जैविक विविधता केन्द्र सौराहा कार्यालयसंगै रहेको अस्पतालले यो अवधिमा १६ बाघ, पाँच गैंडा, छवटा हात्ती, सात हरिण, तीन निलगाई, तीन मलाहा बिरालो, नौवाटा बँदेल र एक-एक वनबिरालो र चरीबाघको उद्धार तथा उपचार गरेको छ। विभिन्न कारणले रोगी, बिरामी, असहाय, अशक्त तथा घाइते भएका वन्यजन्तुको उपचार तथा व्यवस्थापनका लागि अस्पतालले उपचार सेवा प्रदान गर्ने गरेको राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष तथा जैविक विविधता केन्द्र सौराहाका प्रमुख डा. बाबुराम लामिछानेले जानकारी दिए।

'अधिकांश वन्यजन्तुको उद्धार गरेपछि घाउ र चोटपटकको उपचार गर्ने गरिएको छ,' उनले भने, 'अहिले पनि एउटा बाघ र एउटा चितुवाको अस्पतालमै राखेर उपचार गरिएको छ।' सरकार र विभिन्न सहयोगी दाताबाट अस्पताल सञ्चालन गरिएको जनाउँदै उनले नियमित बजेटको अभाव रहेको बताए। अस्पतालबाट हात्तीसारमा रहेका सबै हात्तीको नियमित उपचार गर्ने गरिएको पशु चिकित्सक डा. विजय श्रेष्ठले जानकारी दिए।

हात्तीको नियमित नड काट्नुका साथै नडको अवस्था र घाउ चोटपटकको नियमित उपचार गर्ने गरिएको उनले बताए। 'अरु समस्याको उपचारका साथै हात्तीलाई थप भिटामिन र मिनेरल्स दिइन्छ,' उनले भने, 'जुका र नाम्लेको औषधि पनि नियमित खुवाउने गरिएको छ।'

वन्यजन्तु अस्पतालमा रोग पत्ता लगाउने प्रयोगशालासहित एक्सरे र 'अल्ट्रासाउण्ड' मेसिनसमेत व्यवस्था छ। 'वन्यजन्तुको रगत, दूधको जाँच र पिसाब पनि यही जाँच गर्न सकिन्छ, विशेष गरेर साना वन्यजन्तुलाई अस्पतालमै उपचार गर्ने गरिएको छ,' उनले भने। गत वर्षमात्रै धेरै हात्तीको 'अल्ट्रासाउण्ड' गरिएको डा. श्रेष्ठले जानकारी दिए।

ठूला घाइते र बिरामी जनावरलाई निकुञ्ज क्षेत्रमै पुगेर उपचार गर्ने गरिएको उनले बताए। अस्पताल स्थापनापछि वन्यजन्तुको रोग पहिचान र उपचारमा सहयोग भएको छ। घाइते वन्यजन्तुलाई एम्बुलेन्स राखेर ल्याउने गरेको उनले जानकारी दिए।

चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जका प्रमुख संरक्षण अधिकृत हरिभद्र आचार्यका अनुसार पूर्वाधार तयार भए पनि अस्पताल पूर्णरूपमा सञ्चालन ल्याउन सकिएको छैन। कार्यान्वयन तयार भएको भन्दै उनले यसलाई पूर्णता दिएर छिट्टै कार्यान्वयनमा ल्याइने जानकारी दिए। अस्पताल सञ्चालनका लागि वन्यजन्तु प्राविधिक र पशुचिकित्सकसहित छ कर्मचारी खटाइएको छ।

राजमार्ग अतिक्रमण गरी बनाइएका घरटहरा भत्काउन सुरु

चितवन (प्रस)- पूर्व-पश्चिम राजमार्गअन्तर्गत भरतपुर महानगराभित्र पर्ने नारायणगढ-गोन्द्रङ सडकखण्डमा अतिक्रमण गरी बनाइएका घरटहरा शुरुवातदेखि भत्काउन सुरु गरिएको छ। सडक विस्तार गरी छ लेनको बनाउने कार्य भइरहेको उक्त खण्डका अतिक्रमण घर टहरा भत्काउन लागिएको हो।

डिभिजन सडक कार्यालय चितवनले नारायणगढको पुल्बोकबाट घर भत्काउन सुरु गरेको छ। यो सडक निर्माणका क्रममा ५८ वटा घर भत्काउनुपर्ने देखिएको सडक डिभिजन कार्यालयका प्रमुख रमेश पौडेलले बताए।

कार्यालयले दुई पटकसम्म सूचना जारी गर्दासमेत घरधनीले अटेर गरेपछि भत्काउन लागिएको उनको भनाइ छ। घरका टप

भत्काउनुपर्ने संख्या १०० भन्दा माथि छ। ती घरको टपवाहेक १० सेन्टिमिटरदेखि १.५ मिटरसम्म भत्काउनुपर्ने पौडेलले जानकारी दिए। सडक ५० मिटर फराकिलो

हुने भएकाले त्यसभित्र परेका संरचना भत्काइने उनले बताए। यसअघि ३५ दिन र १५ दिनको समय दिएर सूचना जारी गर्दा अटेर गरेकाले कार्यालय आफैले भत्काउन लागेको हो।

खेतीयोग्य जमिन : पहाडमा बाँझो, तराईमा मासिँदै

महादेव अवस्थी

बोधारा चाँदनी- पछिल्लो केही वर्षयता वसाइँसराइका कारण सुदूरपश्चिममा खेतीयोग्य जमिन घट्दै गएको छ। अन्न भण्डारका रूपमा चिनिने सुदूरपश्चिमको तराईका दुई जिल्ला कञ्चनपुर र कैलालीमा खेतीयोग्य जमिन मासिँदै गएको छ भने सुदूरपश्चिमका पहाडी जिल्लामा पनि वसाइँसराइका कारण खेतीयोग्य जमिन बाँझो हुनेक्रम बढेको छ।

कृषि विकास निर्देशनालय डोटीका अनुसार सुदूरपश्चिमको कूल खेतीयोग्य जमिनको ५१ हजार २५० हेक्टर जग्गा बाँझो छ। पहाडी क्षेत्रबाट वसाइँ सरेर आउने क्रम बढेका कारण कैलाली र कञ्चनपुरको खेतीयोग्य जमिन वस्तीमा रूपान्तरण हुँदै गएको छ।

उर्वर भूमिका रूपमा रहेको कञ्चनपुरमा कूल खेतीयोग्य जमिनको ३५ प्रतिशतमा मात्रै खेती हुने गरेको छ। कृषि जानकेंद्र महेन्द्रनगरका अनुसार कञ्चनपुरमा एक लाख ६१ हजार ७४१ हेक्टर जमिन खेतीयोग्य छ। यसमध्ये ५६ हजार ६०२ हेक्टरमा मात्रै खेती हुने गरेको छ। कैलालीमा १० हजार हेक्टर जमिन खेतीयोग्य रहेकामा ८६ हजार ४५० हेक्टर जमिनमा मात्रै खेती हुने गरेको छ।

त्यसैगरी पहाडी जिल्लामा कूल खेतीयोग्य जमिन ५६ हजार ३४७ हेक्टर छ। यसमा ४२ हजार ४१३ हेक्टरमा मात्रै

खेती भइरहेको निर्देशनालयले जनाएको छ। त्यसैगरी डोटीमा ३२ हजार २७६ हेक्टर कूल खेतीयोग्य जमिन रहेकामा २५ हजार ५०० हेक्टरमा मात्रै खेती भइरहेको छ। डडेल्धुरामा ११ हजार ६१६ हेक्टर जमिन खेतीयोग्य रहेकामा १० हजार ६६७ हेक्टरमा खेती भइरहेको छ।

बैतडीमा ३१ हजार ४८५ हेक्टर खेतीयोग्य जमिन रहेकामा २५ हजार ७०० हेक्टर जमिनमा मात्रै खेती भइरहेको छ। त्यसैगरी खाद्यान्न अभाव हुने जिल्ला बाजुरामा २४ हजार ३०० हेक्टर मात्रै खेतीयोग्य जमिन रहेकामा २० हजार १५४ हेक्टरमा मात्रै खेती भइरहेको छ।

यस्तै ३४ हजार ६०७ हेक्टर जमिन खेतीयोग्य रहेको बझाङमा २८ हजार २१४ हेक्टरमा मात्रै खेती भइरहेको छ। त्यसैगरी दार्चुलामा २९ हजार ५४४ हेक्टर जमिन खेतीयोग्य जमिन रहेकामा २२ हजार ८२५ हेक्टरमा मात्रै खेती भइरहेको छ। निर्देशनालयको तथ्यांकअनुसार सुदूरपश्चिम प्रदेशको कूल खेतीयोग्य जमिनको ५६ प्रतिशतमा मात्रै पूर्णरूपमा सिंचाइ सुविधा रहेको छ।

निर्देशनालयका कृषि अर्थविज्ञ टेकेन्द्र ऐरले सुदूरपश्चिमका पहाडी जिल्लामा खेतीयोग्य जग्गा बाँझो रहेको र तराईमा खण्डिकरण भइरहेको बताए। 'सुदूरपश्चिमका कैलाली र कञ्चनपुरका दुई जिल्लाको उत्पादनले अन्य सात जिल्लाको साधान्ध छान्छ। यी जिल्लामा खेतीयोग्य जमिन कम हुँदै जानु विडम्बना हो,'

उनले भने। यो समस्या न्यूनीकरणका लागि तीनवटै तहका सरकारले मिलेर एउटा विशेष संयन्त्र बनाएर काम गर्नुपर्नेमा उनले जोड दिए।

कृषि जान केंद्र महेन्द्रनगरका कृषि अधिकृत हरिदत्त जोशीले वसाइँसराइका कारण तराईका जिल्लामा हरेक वर्ष ५/१० प्रतिशत खेतीयोग्य जमिन घट्दै गएको बताए। उनले भने, 'धेरै ठाउँमा घर बनेका कारण खेतीयोग्य जमिन घटेको छ केही ठाउँमा नदी कटानले पनि घटेको छ।' माटो वचाऊ अभियानका संयोजक हेमबाबु लेखक पहाडी क्षेत्रबाट तराईमा वसाइँसराइ गर्ने परम्पराले खेतीयोग्य जग्गा मासिन थालेको बताउँछन्। उनी भन्छन्, 'पहाडी क्षेत्रको उर्वरभूमि बाँझो छोडेर तराईमा वसाइँ सरी चामल किनेर खाने परम्परा बढ्दै गएको छ।'

बैतडीको पाटन बहुमुखी क्याम्पसका ग्रामीण विकासका प्राध्यापक ज्योतिप्रकाश पन्त पहाडी क्षेत्रमा जग्गा बाँझो रहने समस्या बढ्नुमा कृषिप्रति युवाको रूचि नहुनु र कृषिबाट आशातीत प्रतिफल नआउनुलाई मुख्य कारण मान्छन्। उनी पछिल्लो समय युवा विदेश जाने मोहका कारण पनि खेतीयोग्य जमिन बाँझो हुने गरेको तर्क गर्छन्। सरकारले पनि जग्गा धितो राखेर दिने ऋण सुविधा सहजरूपमा प्रवाह हुन नसक्दा पनि कृषक निराश भएको उनको भनाइ छ। रासस

जैविक विविधता पार्कमा अवलोकनकर्ता बढे

भालुवाङ- लमहीको जैविक विविधता पार्क अवलोकनका लागि सर्वसाधारणको भीड बढ्दै गएको छ। देउखुरी क्षेत्रका तालतलैया, वनभोजस्थल, दृश्यावलोकन केन्द्रले पर्यटकलाई आकर्षित गरेको बेला लमहीको अजम्मरी सामुदायिक वन क्षेत्रभित्र पर्ने जैविक विविधता पार्क अर्को पर्यटकीय गन्तव्य बन्दै गएको छ।

लमही नगरपालिका-५ अन्तर्गत पर्ने यो पार्क पूर्वपश्चिम महेन्द्र राजमार्गदेखि उत्तरतर्फ अवस्थित छ। पार्कभित्र पस्नासाथ विभिन्न प्रजातिका चराचुरुङ्गीको चिराविर चिरविर आवाजले मनै फुर्लंग पारिदिन्छ। एकाबिहानै पार्कमा हिँड्नेको लर्को भेट्न सकिन्छ।

पार्कमा 'मिनिपार्क' र 'प्रिनपार्क' ले फनै त्यहाँको शोभा बढाएको छ। आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकलाई लक्षित गरेर उक्त पार्कको निर्माण कार्य अगाडि बढाइएको अजम्मरी सामुदायिक वनका अध्यक्ष पवन रिजालले बताए। वन क्षेत्रलाई पर्यटनसँग जोड्ने उद्देश्यले वनेको यहाँ सबैको ध्यान तान्ने प्रकारका संरचनासमेत निर्माण भएका छन्। सामुदायिक वनले ३० विधा क्षेत्रफललाई आफ्नो कार्ययोजनाअनुसार जैविक

विविधता पार्क निर्माण गरेको अध्यक्ष रिजालले जानकारी दिए। 'पार्क व्यवस्थित बनाउन अझै थुप्रै काम रहेको छ। मेरो पदावधिभित्रै काम सक्ने लक्ष्य लिएको छु, कतिसम्म पूरा हुन्छ,' रिजालले भने। आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक भित्र्याएर सामुदायिक वनको आयस्रोत बलियो बनाउने पनि समितिको उद्देश्य हो।

आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ मा त्यस पार्कमा करिब २० हजार पर्यटकले भ्रमण गरेको तथ्यांक सामुदायिक वन कार्यालयसँग छ। आगन्तुक पर्यटक मनमोहक दृश्य हेर्न र हरियालीमा रमाउन पाउँदा खुसी भएको प्रतिक्रिया दिन्छन्। भारतको लागि कोइलावास नाका मुख्य प्रवेशद्वार हो। जसलाई राप्तीको प्रवेशद्वार मानिन्छ।

यो पार्क व्यवस्थित गर्नसके भारतीय पर्यटकलाई आकर्षित गर्न सकिन्छ। भारतमा विष्णु र शिव भगवान् मानेको ठूलो समुदाय छ। तिनलाई राप्तीको पर्येशद्वार कोइलावास नाका हुँदै नेपालको विभिन्न धार्मिकस्थलमा ल्याउन सकिने र यस क्षेत्रलाई पर्यटकीयस्थलका रूपमा हेर्न थालिएको स्थानीय किशोर गुप्ताले बताए। रासस

त्रियुगा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
गाईघाट, उदयपुर
प्रदेश नं. १ नेपाल

आर्थिक प्रस्ताव खोल्ने सम्बन्धि सूचना

सूचना प्रकाशित मिति २०७९-०९-०८

प्रस्तुत विषयमा यस त्रियुगा नगरपालिका कार्यालयबाट मिति २०७९/०७/०१ गते EGP ii System मार्फत आव्हान गरिएको ठेक्का बोलपत्रदाताहरूबाट प्राप्त आर्थिक एव प्राविधिक प्रस्ताव मध्ये मिति २०७९/०८/०७ गतेमा खोलिएको बोलपत्रदाताहरूका प्राविधिक प्रस्तावहरूको मूल्यांकन बोलपत्र मूल्यांकन समितिबाट मिति २०७९/०९/०२ र २०७९/०९/०६ गते सम्पन्न भई स्वीकृत लागि नगरपालिका कार्यालयमा तपसिल बमोजिमको बोलपत्रदाताहरूको प्राविधिक प्रस्ताव सारभूतरूपमा प्रभावग्राही देखिएकोले सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ३१ (ड) उपनियम ५ बमोजिम निम्नानुसारको मिति, समय र स्थानमा निजहरूको आर्थिक प्रस्ताव खोल्ने भएकोले सम्बन्धित सबै बोलपत्रदाताहरूलाई समेत यसै सूचनाद्वारा जानकारी गरिएको छ।

आर्थिक प्रस्ताव खोल्ने मिति र समय : २०७९/०९/१९ गते दिनको ११:०० बजे

स्थान : त्रियुगा नगरपालिका, गाईघाट, उदयपुर

तपसिल :

सि.नं	ठेक्का नं.	प्राविधिक प्रस्तावबाट सारभूतरूपमा प्रभावग्राही देखिएका बोल पत्रदाताहरूकोनामावली
1.	TM-UDA-WORKS-NCB-1/2079-80 Construction of Single Span (40 m) Pre-Stress Bridge Over Shahikhola River Along Rajabas-bantawari Road, Udayapur	1. Him Nirman Sewa Tahachal-13, Kathmandu 2. K.M/BELTAR -JV, Kathmandu 3.Mallarani Construction Pvt. Ltd. Khalanga, Pyuthan
2.	TM-UDA-WORKS-NCB-2/2079-80 Construction of Laxmipur School Building, Gaighat, Udayapur	1.Krishna Laxmi Nirman Sewa Kanpur Kavre 2. MAHATO/CHET NA JV, Nagrain-01,Dhanusha 3.Susham Aditya Bhanumati - Raut JV

मान बहादुर वन
प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

मर्याद्वि वाङ्मय प्रतिष्ठानले लमजुङको गाउँसहरस्थित लमजुङ माध्यमिक विद्यालय प्राङ्गणमा राष्ट्रकवि माधवप्रसाद घिमिरेको पूर्णकदको शालिक निर्माण गर्ने भएको छ । प्रतिष्ठानको '२१औँ साधारणसभा तथा अधिवेशन'का अवसरमा आयोजित कार्यक्रममा प्रतिष्ठानका अध्यक्ष डा. बमबहादुर थापा 'जीताली'ले गाउँसहरस्थित लमजुङ माविको प्राङ्गणमा शालिक राख्न राष्ट्रकविको पूर्णकदको शालिक निर्माण भइरहेको बताए ।

आइतबार, १० पुस २०७९ (Sunday, December 25, 2022)

२५ वर्षपछि रञ्जितले मादल बजाउँदा...

प्रभाव संवाददाता

पोखरा - नेपाललाई अन्तराष्ट्रिय समुदायमा, विशेषगरी भारतमा मादलको देश भनेर चिनाउने संगीतकार हुन् रञ्जित गजमेर । रञ्जित गजमेरको संगीतमा सजिएका नेपाली फिल्मी गीतहरू नेपाली स्रोताको पहिलो रोजाइमा पर्ने गीत हुन् । दैनिक सुने पनि मुम्बई बसेर काम गर्दै आएका उनलाई प्रत्यक्ष सुन्ने मौका बिरले जुद्ध । पोखरामा जारी नेपाल लिटरेचर फेस्टिभलको तेस्रो दिन यस्तै दुर्लभ अवसर जुरेको छ ।

गजमेर विशेष कार्यक्रम 'गीत रञ्जित'मा उनले फन्ड २५ वर्षपछि नेपाली स्टेजमा मादल बजाएको देख्न सुरु पाइयो ।

उनले हम दोनो दो प्रेमी दुनिया छोड चले, मोहनी लाग्ला है जस्ता चर्चित गीतको धुन मादलमा घन्काए । वर्षौपछि नेपाली स्रोतामाफ मादल बजाउने क्रममा उनका आँखासमेत रसाएका थिए ।

नेपाल लिटरेचर फेस्टिभलको बहानामा वर्षौपछि पोखरा आउने मौका पाएकोमा एकदम धेरै खुसी लागेको बताउँदै उनले भने, 'धेरै वर्षपछि यसरी नेपाली बोल्ने मौका पाए । कति वर्षदेखि नेपाली बोल्ने यस्तो मौका पाएको थिइँन । बन्नेमा त घरबाट निस्केपछि अंग्रेजी बोल्नुपर्ने कि मराठी बोल्नुपर्ने । कि गुजराती कि हिन्दी बोल्नुपर्ने ।' गजमेरको यो सेसन उनका चर्चित गीतहरूको सन्दर्भ वरिपरि केन्द्रित रह्यो । र, ती गीतहरू स्टेजमा गायक उज्वल सागरले गाए पनि ।

एकसेएक उत्कृष्ट गीतका संगीतकार रञ्जितले आफ्नो कुनै एक मात्र नेपाली गीत छान्नु पर्ने भने छान्ने गीत हो, फन्डको लिएर आएका सावन ।

आशा भोसलेको स्वरमा सजिएको यो गीतको सन्दर्भ बताउँदै गजमेरले भने, 'नेपाली पिक्चरमा नेपाली गायिकाले नै गायो भने राम्रो हुन्छ भन्ने कुरा आयो । तुलसी घिमिरे, मेरो श्रीमती र मैले सोच्नेखेरी काठमाडौँबाट तारादेवी वा दार्जिलिङबाट अरुणा लामालाई बोलाउनु पर्छ । उहाँहरूको प्लेन खर्च, होटल यो सबै हाम्रो बजेटले भ्याएन,' उनले भने, 'मेरो श्रीमतीले एक पल्टलाई आशा भोसलेलाई भनम् भनिन् । आरडी बर्मनलाई यो कुरा भन्दा आफैँ आशालाई भन भन्नुभयो। मैले आशा विदीलाई भन्दा विदी एकदम खुसी भयो ।'

बाँसुरी फिल्मकै मिर्मिरे साँफुमा सिर्मासिमे पानी गीत पनि त्यो गीतसँगै रेकर्ड भएको उनले बताए । उनले खर्च जागोआउन दुवै गीत एकै दिन रेकर्ड गरिएको जानकारी दिए ।

मिर्मिरे साँफु उदित उदितनारायण भन्नाको पहिलो गीत भएको पनि उनले बताए । उनले भने, 'उहाँले मुम्बईमा

माइक समातेर गाएको पहिलो गीत पनि यही हो ।' नेपाली गीतको चर्चाको सिलसिलामा हम दोनो दो प्रेमी गीतको चर्चा पनि आइहाल्यो ।

उनले आफ्ना गुरुजी अर्थात् बोस आरडी बर्मनले नेपाली शैलीको गाना मागेपछि यही गीतको धुन मादल बजाएर सुनाएको स्मरण गरे । उनले भने, यो गीत रेलमा छायांकन हुन्छ गीतमा मादल मादल तिमी मात्र बजाउनु अरु रिदम चाहिन् । गितार हुन्छ अनि अनि रेलको छुकछुक आवाज पनि चाहिन्छ ।'

रेलको छुकछुक आवाजको कथा पनि भनिहाले, 'हामी रंग लगाउँदा साइड पेपर लाउँछौँ नि त्यो साइड पेपर च्यातेर मेरो एक साथीलाई छिकछिक गर्ने आवाज निकाल्न लगाइयो । मनोहर सिंह दाइले बाँसुरी बजाउनुभयो । लता मंगेशकर र किशोरकुमारले गाएको गीतमा जितन अमान र राजेश खन्नाले अभिनय गरे ।

हिन्दीपछि महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाको कुन मन्दिरमा जान्छौँ यात्री ?

को पालो आयो । बाँसुदेव फिल्मका निर्देशक तथा पटकथाकार नीर शाहले यो गीतको प्रस्ताव गर्दा मैले भनेको थिएँ, 'मैले महाकवि देवकोटाको कवितामा ट्युन गर्ने ? घर आएर श्रीमतीसँग कुरा गरेपछि उनले यो त तपाईंको लागि चुनौती हो भनिन् । चुनौती लिनैपर्छ । गनैपर्छ ।'

मुम्बईमा ट्युन बनाएर मात्र गीत लेखिने तर पहिल्यै लेखिएको देवकोटाको कवितामा संगीत गर्न गाह्रो लागेको उनको भनाइ थियो ।

'पहिला छन्द मिलाउनुपर्छ हामीले । छन्द मिलाउने क्रममा यो तालमा हुन्छ कि, अर्को तालमा हुन्छ, नमिलेर सात मात्रामा गरी न त भनेर त्यसपछि मैले प्रयास

गरेँ । ट्युन हाम्रो भूपाली रागजस्तो होस्, नेपाल टच या पहाडी राग होस् भनेर हाम्रो भूपाली रागमा गरौँ ।'

कार्यक्रम सञ्चालक सिर्जना पोखरेलले रञ्जितकी दिवंगत पत्नी कुसुम गजमेरला समापित गर्दै कार्यक्रम सुरु गरेकी थिइन् । कुराकानीका क्रममा गजमेरले कुसुमलाई स्मरण गर्दै आफ्नो संगीत यात्रा यहाँसम्म आइपुग्नुमा उनको ठूलो हात रहेको बताए ।

उनले भने, 'जति पनि काम गरेँ अहिलेसम्म, जति पनि नाम भयो मेरो रञ्जित गजमेरले गरेको होइन । ममा भगवानको आशीर्वाद थियो र दार्जिलिङदेखि काठमाडौँ र काठमाडौँदेखि मुम्बईसम्म गएर उहाँको आशीर्वादले भएको हो । र, यसको सम्पूर्ण श्रेय मेरी श्रीमतीलाई दिन्छु । भए हुन्छ नभए फेरि फर्कोला । उनको जोडले हामी बस्ने पुगेको हो । मेरी श्रीमती र भगवान पशुपतिनाथ र तपाईंहरू सम्पूर्ण नेपाली जनताले जो प्यार, माया दिनभयो । त्यो नै सबैभन्दा ठूलो कुरा हो मेरो लागि ।'

प्रकाश र लक्ष्मीको लाइहेल कालो टीका

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- पछिल्लो समय गीत बजार हेरेर तयार गरिन्छ । गीतसंगीतका आफ्नो कलासंस्कृति कसरी समेट्ने भन्दापनि युट्युबमा बढी भुज्य कसरी बढ्नेतिर ध्यान दिइन्छ । त्यसैले गीतसंगीतका दिग्गज यसतर्फ चिन्तित छन् । आफ्नो कलासंस्कृतिप्रति सजक गायक गायिका कसै छन् सांगीतिक क्षेत्रमा । तीमध्येकी एक हुन् गायिका लक्ष्मी आचार्य । सुदूरपश्चिमकी गायिका आचार्यको प्रत्येक गीतसंगीतमा त्यहाँका कलासंस्कृति, रीतिरिवाज, भेषभूषा र भाषा संस्कृति देख्न सकिन्छ ।

सुदूरपश्चिमका टिपिकल्ली भाका टिपेर त्यहाँकामा रितिरिवाज सहितका 'ओ मेरी भाउजु', 'भन्नु साली तेरी दिदी कहाँ' जस्ता युट्युबको करोड क्लबमा पुग्न सफल गीतहरू दिएकी आचार्यको नयाँ गीत 'लाइहेल कालो टीका' सार्वजनिक भएको छ ।

सुदूरपश्चिमको एकदमै चर्चित र ऐतिहासिक भाषाकासाथ आएको यो गीत त्यहाँकै कल्चर शैलीमा गीत तयार छ । नरेन्द्रराज रेग्मीको शब्द संगीत रहेको गीतमा गायिका आचार्यलाई स्वरमा अर्को चर्चित गायक प्रकाश सपुतले साथ दिएका छन् । प्रकाशले स्वर दिएको यो नै पहिलो सुदूरपश्चिमको गीत हो । थुप्रै गीत मार्फत आफुलाई अब्बल सावित गर्दै आएका प्रकाशले यो गीत सुदूरपश्चिमकै शैलीमा निकै मिठो तवरबाट स्वर दिएका छन् । उनको स्वर सुन्दा उनले सुदूरपश्चिमको शैलीको गीत पहिले देखिने गाउने गरेको आभाष हुन्छ ।

चर्चित गायक प्रकाश सपुतसँग सहकार्य गर्न पाउदा निकै खुसी देखिएकी गायिका आचार्यले सपुतको स्वरले गीतमा सुन र सुगन्ध दुवै भन्ने काम गरेको बताउँछिन् । गीत अनुसारको भिडियो निकै आकर्षक बनेको छ । प्रकाश सपुत र लक्ष्मी आचार्यकै अभिनय रहेको

भिडियोमा एकजोडी युवायुवतीको प्रेमकथा देखाउन खोजिएको छ । एउटी बिछुट्टै राम्री केटीलाई अस्को नजर लाग्ने होकी भनेर फलो गरिरका एक युवकले ति युवतीलाई ठट्टैली पारामा आफ्नो प्रेम व्यक्त गीतमा गर्दछन् । भिडियोले पनि त्यही कथा बुनेको छ । मौसम हिमालको निर्देशन रहेको भिडियोमा आचार्य र सपुतको जोडी निकै सुहाएको छ । प्रविन भट्टको सम्पादन र नवराज उप्रेतीको छायांकन रहेको भिडियोले गीतलाई फनै सिर्जाने काम गरेको छ ।

आफ्नो भाषा, संस्कृति प्रति आफु सचेत रहेकोले आफ्नो गीतसंगीत सधैँ सुदूरपश्चिमका कलासंस्कृतिभरिपूर्ण हुने गायिका आचार्य बताइन् । 'हामी जो जुन कर्ममा छौं । त्यही कर्मबाट आफ्नो कलासंस्कृति प्रति सजक हुनुपर्छ' आचार्यले थपिन्, 'त्यसपछि मात्र हाम्रो कलासंस्कृति अन्तराष्ट्रिय स्तरमा पनि प्रथमिकता पाउन थाल्छ ।'

रंगशाला

नेपाल टी-२० फ्रेन्चाइज लिग

काठमाडौँ र लुम्बिनीको विजयी सुरुआत

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- नेपाल टी-२० लिग सुरु भएको छ । शनिवार पहिलो दिनको खेलमा जित हात पाउँदै काठमाडौँ नाइट्स र लुम्बिनी अल स्टारले विजयी सुरुआत गरेका छन् । उद्घाटन खेलमा काठमाडौँ नाइट्सले पहिलो संस्करणको नेपाल टी २० फ्रेन्चाइज लिगमा विजयी सुरुआत गरेको छ । कीर्तिपुरस्थित त्रिवि खेल मैदानमा भएको खेलमा काठमाडौँले पोखरा एम्बेन्सलाई २६ रनले हरायो । एक सय ६३ रनको मध्य लक्ष्य पछ्याएको पोखरा १९ ओभरमा सात सवै विकेट गुमाउँदै एक सय ३६ रनमा सिमित बनेको थियो । ओपनर उपुल थरुङ्गले बलियो सुरुआत गरे पनि बाँकी खेलाडीले साथ नदिँदा पोखरा पहिलो खेलमै स्तब्ध बन्यो । श्रीलंकाका ओपनर उपुलले पोखराकोलागि ३४ बलमा ६ छक्का सहित ४४ रन बनाएका थिए ।

आरिफ शेखले २० रन बनाउँदा अमिर हाम्जा, अभिमन्यु मिश्रले समान १८ रन जोडे । सिद्धान्त लोहरी १३ रनमा अविजित रहे । बाँकी खेलाडीले भने दोहोरो अंक बनाउन सकेनन् । बलिङतर्फ काठमाडौँका अभिनाश बोहराले सर्वाधिक तीन विकेट लिए । यसैगरी, बसिर अहमदले २ तथा अनिल खरेलले १ विकेट लिएका थिए । यसअघि

टस जितेर निर्धारित १९ ओभरमा चार विकेट गुमाउँदै एक सय ६२ रनको योगफल तयार पायो । निर्धारित समयमा खेल सुरु नभएपछि एक ओभर खेल छोड्याइएको थियो । काठमाडौँका अमृतलाल ओमाज्जले सर्वाधिक अविजित ८५ रन बनाए । ४२ बलको सामना गरेका ओमाज्जले ४२ बलमा तीन चौका र सात छक्का प्रहार गरेका थिए ।

सुनम गौतमले २८ बलमा दुई चौकासहित २७ रन बनाएका थिए । ओमाज्ज र सुनमले छैटौँ विकेटका लागि एक सय १४ रनको बलियो साझेदारी गर्दै बलियो स्थितिमा पुग्याए । एलेक्स ब्लेकले २२ बलमा २१, भिरन्दीप सिंहले १५ बलमा १० रनको योगदान गरे । बाँकी खेलाडीले दोहोरो अंक बनाउन सकेनन् । ओपनर सन्तोष कार्कीले तीन, कप्तान ज्ञानेन्द्र मल्ल शून्यमा आउट भए । पोखराका प्रतिस जिरी र जाहि खानले दुई दुई विकेट लिए । मौसम ढकालले एक विकेट लिए ।

त्यस्तै दोस्रो खेलमा लुम्बिनी अल स्टारले नेपाल टी-२०वाट्टी क्रिकेट लिगमा विजयी सुरुआत गरेको छ । टियु क्रिकेट मैदानमा शनिवार फार वेस्टर्न युनाइटेडलाई ६७ रनले हराउँदै लुम्बिनीले सुखद सुरुआत गरेको हो ।

लुम्बिनीले दिएको १ सय ५३ रनको लक्ष्यसहित जवाफी ब्याटिङ गरेको फार वेस्टर्नले

१६ ओभर २ बलमा अलआउट हुँदै ८५ रन मात्र बनाउन सको । फार वेस्टर्नका लागि कप्तान हस्मतउल्लाह शाहिदीले सर्वाधिक ३५ रन जोडे । विनोद भण्डारीले १३ रन जोड्दा अन्य खेलाडीले दोहोरो अंकको रन जोड्न सकेनन् । फार वेस्टर्नलाई सस्तैमा समेट्न लुम्बिनीका दीपेन्द्र सिंह ऐरीले ३ विकेट लिए । सागर ढकालले २ विकेट लिए । त्यसअघि टस जितेर पहिले ब्याटिङ गरेको लुम्बिनीले २० ओभरमा ७ विकेट गुमाएर १ सय ५२ रन बनाएको थियो ।

लुम्बिनीका लागि लाहिरू मिलाच्याले ५० बलमा ६० रनको अर्धशतकिय ईनिङ खेले । कप्तान दीपेन्द्र सिंह ऐरी ३५ तथा गुलसन फा २५ रनमा आउट भए । फार वेस्टर्नका लागि उमर अलि र करन केसीले समान ३/३ विकेट लिए । पहिलो संस्करणको प्रतियोगितामा ६ टोलीको सहभागीता रहेको छ । प्रतियोगिताको विजेताले ५५ लाख तथा उपविजेताले ३० लाख पाउने आयोजक नेपाल क्रिकेट संघ (क्यान) ले जनाएको छ । तेस्रो हुनेले १० लाख र चौथोले ५ लाख पाउने क्यानले जनाएको छ ।

त्यस्तै प्लेयर अफ द सिरिजले ५ लाख प्राप्त गर्दा उत्कृष्ट बलर र उत्कृष्ट ब्याटरले २ लाख ५० हजार पाउने छन् । इर्माजिङ प्लेयरले १ लाख ८० हजार पाउने क्यानले जनाएको छ ।

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- नेपालका राजवीर प्रधान २० औँ जयकर स्मृति एटीएफ यु-१४ टेनिस प्रतियोगिताअन्तर्गत सर्किट- २ को ब्याडज सिंगल्समा शनिवार पहिलो भएका छन् ।

सातदोबाटोस्थित टेनिस कोर्टमा शनिवार भएको फाइनलमा राजवीरले हडकडका कि छियोड मोरिस ताडलाई ६-१ र ६-१ को सोभो सेटमा सहजै पराजित गरे । २ पुसमा सम्पन्न प्रतियोगिताको सर्किट- १ मा भने राजवीर परीक्षा कारण सहभागी थिएनन् । सर्किट- १ मा भारतका भिभान मिर्धाले नेपालका आयुष्मान हजुर घलेलाई हराउँदै पहिलो भएका थिए ।

नेपाल टेनिस सघको सहयोगमा मन जयकर टेनिस एकेडेमीद्वारा आयोजित प्रतियोगिताको गर्ल्स सिंगल्सको फाइनलमा भारतकी तनिशा भत्तागरले भारतकै सराह चौधरीलाई सीधा सेटमा ६-३ र ६-४ ले पाखा लगाउँदै पहिलो भइन् । सर्किट- १ मा भने नेपाली खेलाडीको वर्चस्व थियो । नेपालका शिभाली गुरुङ पहिलो, आधा पौड्याल दोश्रो तथा प्रशंसा मोक्तान र स्वस्तिका विष्ट तेश्रो भएका थिए । सर्किट- १ कै डबल्समा पनि शिभालीले स्वर्ण हात पारेकी थिइन् ।

शुक्रवार सम्पन्न सर्किट- २ को ब्याडज डबल्समा हडकडका ताड र वान हिम दोनोभन थिमको जोडी पहिलो भएका थियो । गल्समा नेपालकी प्राज्ञा मानन्धर र भारतकी हनी जुमानी गौरवको जोडीले शीर्ष

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- काभा यु-२३ पुरुष भलिबल च्याम्पियनसिपको लिग चरणमा नेपाल जित विहिन बनेको छ । शनिवार भएको लिग चरणको अन्तिम खेलमा नेपाल कीर्गिस्तानसँग ३-२ सेटमा पराजित भएको हो । नेपालले अब लिग चरणको

स्थान हात पारेको थियो । विजेतालाई नेपाल ओलम्पिक कमिटीका अध्यक्ष समेत रहेको संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उभय मन्त्री जीवनराम श्रेष्ठले एक कार्यक्रमबीच पुरस्कृत गरे । एसियाली टेनिस महासंघको स्वीकृतिमा भएको प्रतियोगिताअन्तर्गत ब्याडजमा १७ तथा गर्ल्समा १९ खेलाडीले प्रतिस्पर्धा गरेका थिए ।

नेपालसहित १४ राष्ट्रका खेलाडीले सिंगल्स र डबल्स खेलेका थिए । मन जक्यर टेनिस एकेडेमीले पहिलो पटक जुनियर अन्तर्राष्ट्रिय प्रतियोगिता आयोजना गरेको हो । विगतका १९ संस्करण जुनियर राष्ट्रिय प्रतियोगिताका रूपमा आयोजना गरिएको थियो ।

नेपाली भलिबल टोलीको तेस्रो पराजय

विजेतासँग खेलेछ । बंगलादेशको शाहीद सुहारावर्दी इनडोर स्टेडियममा पहिलो सेट २५-१६ ले गुमाएको नेपालले दोस्रो सेटमा पुनरागमन गर्दै २५-२३ को जित निकालेको थियो । त्यस्तै तेस्रो सेट २५-१७ ले गुमाएको नेपालले चौथो सेट २५-१९ मा जित निकाल्दा अन्तिम सेटमा कीर्गिस्तानले १५-६ को

जित सुनिश्चित गरेको हो । च्याम्पियनसिपमा आयोजक बंगलादेशसँगै नेपाल, श्रीलंका र कीर्गिस्तान गरी चार टोलीको सहभागीता छ । नेपालले खेल्नुमा बंगलादेश र श्रीलंकासँग पराजय व्यहोरेको थियो । नेपालले च्याम्पियनसिपको सेमिफाइनल खेल आइतबार हुँदै छ ।

मोटरसाइकल हरायो

मिति २०७९-०९-०२ गतेका दिन राप्ती का.जि.का.म.न.पा. ३२ स्थित घर बाहिर पार्किङ गरिराखेको कालो रानो रंगको पल्लर २२० सिलि मोटरसाइकल हराएको हुँदा पाउनुले महत्त्वपूर्ण नजिकको प्रहरी कार्यालय वा निम्न ठेगानामा खबर गरिदिनुहुन अनुरोध गर्दछ । नाम : विनोद सरदार सवारी नं. : बागमती प्रदेश-०१-०३६ प १००१ इन्जिन नं. : DKXCNK35240 च्यासिस नं. : MD2A13EX7NCK80881 सम्पर्क नं. : ९८८९८२९८८८

क्रिसमसको उत्सव | मध्य एसियाली मुस्लिम राष्ट्र किर्गिस्तानको बिश्केकमा क्रिसमस तथा नयाँ वर्षका लागि सजाइएको केन्द्रीय अला-टू स्वायत्तमा उत्सवको आनन्द लिइरहेका मानिसहरू । तस्वीर: एएफपी

१.७ ट्रिलियन डलरको सरकारी कोष पारित

वासिङ्टन- अमेरिकी प्रतिनिधिसभाले शुक्रबार संघीय सरकारलाई आर्थिक सहयोग गर्ने उद्देश्यले विशेष आर्थिक प्याकेज पारित गरेको छ। उक्त १.७ ट्रिलियन अमेरिकी डलरको ओम्निबस बिल-विहीनार सिनेटले पारित गरेर हवाईट हाउस पठाउँदै छ।

अमेरिकी राष्ट्रपति जो बाइडेनले शुक्रबार उक्त प्याकेज आफ्नो डेस्कमा पुर्नोचितिकै हस्ताक्षर गर्ने बताएका छन्। एक हप्ताको निरन्तर छलफलपश्चात् चार हजार पृष्ठ लामो उक्त प्रतिवेदन अब राष्ट्रपतिको हस्ताक्षरको पर्खाइमा छ।

आर्थिक वर्ष सन् २०२३ को लागि ठूलो खर्च कानूनमा गौरवका, धरेलु कार्यक्रमका लागि ७७२.५ बिलियन डलर र रक्षा कोषमा ८५८ बिलियन डलर समावेश छ। यो रकम अधिल्लो वर्षको तुलनामा झण्डै १० प्रतिशतले बढेको छ। यसले रुससँग चलिरहेको द्वन्द्वबीच युकेनका लागि करिब ४५ अर्ब डलर आपत्कालीन कोष पनि उपलब्ध गराउँदै छ। सैन्य गतिविधिमा ठूलो रकम खर्च गरेकोमा संयुक्त राज्य अमेरिकाको चर्को आलोचना भइरहेको बेला यो कोष आएको हो। *रासस/सिन्हा*

विहारमा इँटाभट्टा विष्फोट, ९ जनाको ज्यान गयो

नयाँदिल्ली- पूर्वीभारतको विहार राज्यस्थित इँटाभट्टामा विष्फोट हुँदा भट्टाका मालिकसहित नौ जना मजदुरको मृत्यु भएको छ भने अन्य आठ जना घाइते भएका छन्।

स्थानीय अधिकारीका अनुसार विहारको राजधानी पटनाबाट १५४ किलोमिटर उत्तरमा अवस्थित पूर्वीचम्पारण जिल्लाको नारिगर गाउँमा शुक्रबार साँझ उक्त दुर्घटना भएको हो। घाइतेको रक्सोलको निजी अस्पतालमा उपचार भइरहेको जनाइएको छ।

विष्फोटको जानकारी प्राप्त हुनेबित्तिकै उद्धारकर्ता र प्रहरी घटनास्थलमा पुगेका पूर्वीचम्पारण जिल्ला मजिस्ट्रेट कार्यालयले जनाएको छ। राज्यको विपद् व्यवस्थापन केन्द्रका उद्धारकर्ता भग्नावशेषमणि खोजी गरिरहेका छन्। विष्फोटको कारण सार्वजनिक गरिएको छैन। सम्बद्ध निकायले अनुसन्धान थालेको छ।

यसैबीच, प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले उक्त घटनामा ज्यान गुमाएकाहरूप्रति श्रद्धाञ्जलि अर्पण गर्दै शोकसन्तप्त परिवारजनप्रति समवेदना व्यक्त गरेका छन्। साथै, उनले घाइतेको शीघ्र स्वास्थ्यलाभको कामना गरेका छन्। *रासस/सिन्हा*

तमिलनाडुमा तीर्थयात्रु बोकेको गाडी खाडलमा खस्दा ८ जनाको मृत्यु

थेनी- तमिलनाडुको थेनी जिल्लामा श्रद्धालु सवार कार दुर्घटना हुँदा आठ जनाको मृत्यु भएको छ। कार सडकबाट करिब ४० फिट तल खस्दा सो दुर्घटना भएको हो। दुर्घटनामा नौ वर्षीय बालकसहित दुई जना घाइते भएका छन्।

अन्दिपट्टी नजिकैको सन्मुगासुन्दरपुरम गाउँका १० अयप्पा भक्त सबरीमालाको दर्शन गरेर घर फर्कदै गर्दा शुक्रबार बेलुका उनीहरूको कार दुर्घटनामा परेको थियो। उनीहरू कुमुली पहाडी सडक इराइचलपलम नजिक पुग्दा सो कार खाडलमा खसेको थियो।

थेनी जिल्लाको कुमुली पहाडको भञ्ज्याङमा सो कार ४० फिट गहिरो खाडलमा खस्दा आठ श्रद्धालुको मृत्यु भएको छ, थेनीका जिल्ला कलेक्टर केभी मुरलीधरनले बताएका छन्। उनले दुई जनालाई उद्धार गरी अस्पताल लगेको पनि बताएका छन्।

उद्धार गरिएका दुई जनामा नौ वर्षीय बालकसमेत रहेका छन्। गम्भीर घाइते भएका उनीहरूलाई नजिकैको सरकारी अस्पतालमा प्राथमिक उपचार गरिएको थियो। दुर्घटनाबारे अनुसन्धान जारी छ। *रासस/एएनआई*

मेकोड नदीका १० दुर्लभ डल्फिनको मृत्यु

नोमपन- कम्बोडियाको एक संरक्षणवादी समूहले यो वर्ष मेकोड नदीका १० दुर्लभ डल्फिनको मृत्यु भएको बताएको छ। यहाँस्थित विश्व वन्यजन्तु संरक्षणवादी समूहले यो वर्ष मेकोड नदीका १० दुर्लभ डल्फिनको मृत्यु भएको बताएको छ।

१९३ सेन्टिमिटर लामो, सातदेखि १० वर्षको करिब ८५ किलोग्राम तौल भएको मरेको पोथी डल्फिन भेटिएको जनाउँदै कोषले 'मोनोफिलामेन्ट गिलनेट'मा फसेपछि डल्फिनको मृत्यु भएको बताएको छ। मत्स्यपालन प्रशासन र कोषले गरेको अनुसन्धानबाट मृत्युको कारण खुलेको हो।

कोषले वयस्क पोथी डल्फिनको मृत्युले मेकोड नदीमा डल्फिनको प्रजनन क्षमतामा प्रत्यक्ष प्रभाव परेको उल्लेख गर्दै कोषले यो वर्ष उक्त नदीमा १० वटा दुर्लभ डल्फिन मरेका तथा बितेका तीन वर्षमा २८ वटा डल्फिन मरेकामा चिन्ता व्यक्त गरेको छ।

मेकोड डल्फिनलाई लोप हुनबाट जोगाउन कानूनको कडाइका साथ कार्यान्वयन गर्न अपरिहार्य भएकामा कोषले जोड दिएको छ। *रासस/सिन्हा*

उत्तर कोरियाद्वारा दुईवटा ब्यालिस्टिक मिसाइल प्रहार

सियोल- नयाँ वर्षको नीति तय गर्नका लागि प्रमुख राजनीतिक बैठक बस्नुअघि उत्तर कोरियाले शुक्रबार दुईवटा छोटो दूरीको ब्यालिस्टिक मिसाइल प्रहार गरेको दक्षिण कोरियाली सेनाले जनाएको छ।

स्थानीय समयअनुसार अपराह्न ४:३२ बजे प्योङयाङको सुनान क्षेत्रबाट मिसाइल प्रहार गरिएको दक्षिण कोरियाका जोइन्ट चिफ अफ स्टाफ (जेसिएसए)ले शुक्रबार एक विज्ञप्ति जारी गर्दै जनाएको छ। यसले दुईवटा मिसाइललाई पानीमा प्रक्षेपण गरेको पनि उल्लेख गरेको छ।

सन् २०२२ मा मात्रै उत्तर कोरियाले ३६औँ पटक क्षेप्यास्त्र प्रहार गरेको छ। जापान कोस्ट गार्डले आफ्नो रक्षा मन्त्रालयको जानकारीलाई उद्धृत गर्दै ब्यालिस्टिक मिसाइल जापानको विशेष आर्थिक क्षेत्रभन्दा बाहिर खसेको विश्वास गरेको बताएको छ।

नेता किम जोङ उनको नेतृत्वमा हाल उत्तर कोरियाले अमेरिका र दक्षिण कोरियाको दबावका बावजूद आक्रामकरूपमा मिसाइल परीक्षण बढाएको छ। सिएनएनले उल्लेख गरेअनुसार यस वर्षको सुरुमा स्याटलाइट इमेजरीले यसको भूमिगत आणविक परीक्षण साइटमा विभिन्न गतिविधि देखाएको थियो।

दक्षिण कोरियाली लडाकू विमानसँग संयुक्त प्रशिक्षणको लागि कोरियाली प्रायद्वीप नजिकै अमेरिकाले आणविक बमवर्षक र उन्नत स्टिल्वेजेट उडान गरेको तीन दिनपछि गरिएको प्रक्षेपणमा उत्तर कोरियाद्वारा कुनै प्रतिक्रिया आएको थिएन। उत्तर कोरियाले यस्तो सैन्य अभ्यासलाई आक्रमणको पूर्वाभ्यासरूपमा बुझ्ने गरेको छ। *रासस/एएनआई*

नर्सिङ होममा आगलागी हुँदा २० जनाको मृत्यु

भ्लादिभोस्टक- रुसको पश्चिमी साइबेरिया क्षेत्रको केमेरोभो सहरमा रहेको निजी नर्सिङ होममा आगलागी हुँदा २० जनाको मृत्यु हुनाको साथै अन्य छ जना घाइते भएका छन्।

तास समाचार एजेन्सीका अनुसार घाइतेमध्ये दुई जनाको अवस्था गम्भीर रहेको छ। हिटिङ चुलो चलाउने क्रममा समस्या आउँदा उक्त आगलागी भएको हो।

शुक्रबार राति एक निजी नर्सिङ होम रहेको दुई तले काठको भवनमा आगलागी भएको थियो। *रासस/सिन्हा*

सलुशन हर्बल कम्पनि प्रा लि
केन्द्रिय कार्यालय वनस्थली १६ काठमाडौं

सूचना

उपरोक्त सम्बन्धमा राष्ट्रिय प्रभाव दैनिक पत्रिकामा मिति २०७९-०५-२७ गते सोमबार प्रकाशित दर रेट सम्बन्धी सूचनामा कम्पनी संचालक समितिको मिति २०७९/०६/०१ मा भएको निर्णय अनुसार थोक मूल्य बाट थप ४ प्रतिशत अतिरिक्त छुट दिने निर्णय भएकोले कायम रहने मूल्यमा औषधि खरिद बिक्री गर्नु हुन सम्बन्धित सबैमा जानकारीको लागि अनुरोध छ।

चौधौँ वार्षिक साधारण सभा सम्बन्धी सूचना

यस संस्थाको मिति २०७९ मंसिर १७ गते बसेको संचालक समितिको बैठकको निर्णय बमोजिम यस संस्थाको चौधौँ (१४औँ) वार्षिक साधारण सभा बस्ने भएकोले सम्पूर्ण सेयर सदस्यहरूलाई गरिमामय उपस्थितीको लागि हार्दिक अनुरोध गर्दछौं।

मिति : २०७९ पौष २२ गते शुक्रबार
स्थान : होटल हार्दिक, बागबजार, काठमाण्डौं
समय : अपराह्न १:०० बजे

पाल्पा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
बागबजार, काठमाण्डौं, नेपाल

सिटिभेनी रबुका
फिजीको प्रधानमन्त्रीमा निर्वाचित

सुभा- सिटिभेनी रबुका फिजीको नयाँ प्रधानमन्त्रीमा निर्वाचित भएका छन्। संसदले शनिवार उनी निर्वाचित भएको घोषणा गरेको छ।

राबुका, सन् २०२१ मा गठन भएको फिजीको राजनीतिक दल जन गठबन्धनका नेता हुन्। रबुका संसदको २८ मतले निर्वाचित भए भने अर्का नेता भोरेके बैनिमारामाले २७ मत प्राप्त गरेका छन्। संसदका नवनिर्वाचित सभामुख नाइकामा लालबालावुले सो निर्वाचनको परिणाम घोषणा गरेका हुन्।

फिजीको सोसल डेमोक्रेटिक लिबरल पार्टी शुक्रबार राबुकाको पिपुल्स अलायन्स र नेसनल फेडरेशन पार्टीसँग मिलेर गठबन्धन बनेको हो।

गठबन्धनपछि राबुकाले विजय हासिल गरेका हुन्। योसँगै फ्रान्क बैनीमारामाको नेतृत्वमा रहेको १६ वर्ष शासनको अन्त्य भएको छ। उनले सन् २००६ मा सैन्य कूटकारा सत्ता कब्जा गरेका थिए।

१६ वर्षमा पहिलोपटक फिजीवासी नयाँ प्रधानमन्त्रीलाई स्वागत गर्ने तयारीमा छन्। *रासस/एएनआई*

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन काउन्टर

पशुपति विज्ञापन सेवा - सोह्रखुट्टे, नयाँबजार फोन नं. ४३५५७६०, ९८४९८८७७९६ ९८६६४३०१५५। स्मार्ट सर्भिस नेपाल प्रा.लि.-सिनामंगल, एयरपोर्ट, शम्भु मार्ग, फोन नं.०१२२९६६५८/९८४२६३५८१५। लोटस कम्प्युनिकेशन- गौगबुचोक, फोन नं. ४३६४७१। ध्रुवको पसल- डिल्लीबजार, फोन नं. ४४३९२०१। **Reachmond Books Shop** (रोहित दाहाल) - फोन नं.४०९६३९८, महाराजगञ्ज, भाटभटेनी गेट। **Yonjan Enterprise - Dhalku Bhishal Nagar, 4438217**। दन्तकाली स्टेशनरी - नयाँबसपार्क फोन नं. ९८१३९६०७४६। सारीका स्टेशनरी पसल - फोन नं. ९८५११२९६८६। ज्ञानज्योति पुस्तक पसल - बागबजार, फोन नं. ४२४००६०। विश्व स्वतन्त्र सञ्चार-सुन्धारा, फोन नं. ४२९९४१२। निशा बुक्स एण्ड स्टेशनरी - लगनखेल, ५५३९९५७, ९८४९६२७४८९। वीडिलिक मिडिया प्रा.लि. - पुरानो बानेश्वर चोक, फोन नं. ४४९२३०९, २०१४९३२, ९८४९६०६१४। हिमचुली स्टेशनरी-बालाजु नेपालटार, फोन नं.४३८७२४२, ९८४९४४००८३। मल: स्टेशनरी- गढाघर ठिमी, फोन नं. ६६३०७५७। **B-Tech Nepal-** पुतलीसडक चोक, फोन नं.9851079417, 2297501| **HallMax Communication - Jamal Kathmandu, 4224181, 4245457, 9841853198, (Hari Dawadi)** जमलको पुलमुनी- विश्वज्योति हल हसाईडमा), बी.एण्ड बी. कम्प्युनिकेशन एण्ड साइबर- कलंकी चोक फोन: ०१-४२७६५३०, फकाक्स:०१-४२७९३२२। दाजुभाइ स्टेशनरी - पिंगलास्थान, गौशाला, फोन: ०१-४४९४६१५, ९८४९५०८९९९, ए.आर स्टेशनरी च्यासल गेट -९ ललितपुर फोन नं. ९८४९२८६९८९, हलफकाक्स मिडिया एण्ड कम्प्युनिकेशन जमल, काठमाडौं सम्पर्क : ०१- ४२२४६८९, ०१- ४०९२५७७, लोटस एड मिडिया एण्ड मार्केटिङ गौगबु चोक फोन नं. ९८५१०२४३९८ र ९८६०३४६२५७।

छपावाला सुन / तेजाबी सुन / चाँदी	प्रति तोला -	प्रति तोला -	प्रति तोला -
	१००३००	९९८००	१३९०

श्रीपञ्चमीको सुनसरीको इनरुवामा सरस्वतीको मूर्ति बनाउँदै कालिगढ। आउँदै गरेको श्रीपञ्चमीलाई ध्यानमा राख्दै बनाउँदै गरेको सरस्वतीको तयारी तयारी मूर्ति दुई हजार पाँच सयदेखि १७ हजार रूपैयाँसम्ममा बिक्री हुने गरेको छ।
तस्विर: नवीन गडुता/रासस

लगानीअनुसारको प्रतिफल नपाएको व्यवसायीको गुनासो

■ प्रभाव संवाददाता

भैरहवा- पेट्रोलियम व्यवसायीले आफ्नो व्यवसायमा लगानीअनुसारको प्रतिफल नभएको गुनासो गरेका छन्। व्यवसायीको सञ्चित मुनाफा र व्यवसायीको ग्यारेन्टीको पनि सुनिश्चितता हुनुपर्नेमा त्यस्तो नभएको उनीहरूको भनाइ छ। पेट्रोलियम पदार्थ विक्रेता व्यवसायीले सरकार र नेपाल आयल निगमले आफूहरूका मागलाई सधैं बेवास्ता गर्दै आएको गुनासो गरेका छन्। नेपाल पेट्रोलियम डिलर्स एसोसिएसनका सचिव हिमाल गैरेले रूपन्देहीको भैरहवामा आज आयोजित पश्चिमाञ्चल पेट्रोलियम डिलर्स संघको १७औँ वार्षिक साधारणसभा तथा आठौँ अधिवेशनमा विभिन्न क्षेत्रमा अनुदानको व्यवस्था गरे पनि यस क्षेत्रमा नगरेको बताए। 'अहिले नेपाल आयल निगमले प्रतिलितर रु एक सय २१ को लगानीमा रहेको डिजल रु एक सय ७५ र रु एक सय ४९ रहेको पेट्रोल कमिशनमा

रु एक सय ७८ का दरले बेचिरहेको छ', उनले भने, 'अहिलेसम्म पुरानै दररेटमा कमिशन पाइरहेका छौं, हामीले थप लगानी गर्नुपरिरहेको छ। तर लगानीअनुसारको प्रतिफल हामीले पाइरहेका छैनौं।' नेपाल आयल निगमले घाटा पूर्ति गर्नका लागि बढी रकममा पेट्रोलियम पदार्थ बेचीरहेदा पनि निगमलाई जोगाउन एसोसिएसनले सहयोग गरिरहेको उनले बताए। निगमलाई सहयोग गरिरहे पनि निगमको व्यवसायीलाई हेर्ने नजर भने सहयोगी नरहेको उनको आरोप छ। नेपाल भारतको सीमावर्ती क्षेत्र भएका कारण यसको प्रत्यक्ष मारमा पेट्रोलियम व्यवसायी पर्ने गरेका छन्। अहिले भारतको तुलनामा नेपालमा पेट्रोलियम पदार्थ रु ३८ महँगो छ। यसले यस क्षेत्रका व्यवसायी प्रभावित बनेको केन्द्रीय सचिव गैरेले बताए। 'अहिले नेपालीले भारतमा गएर तेल हालीरहेका छन्, यहाँको

प्रशासन मौन छ', उनले भने, 'भारतमा गएर तेल हाल्दा नेपालले राजस्व गुमाएको छ, हामी बेरोजगार हुने अवस्थामा पुगेका छौं।' साधारणसभामा वक्ताले इन्धनको सहज आपूर्ति गरिनुपर्ने, कमिसन बृद्धि गर्नुपर्ने, धरौटीको ब्याज दिनुपर्ने लगायत माग गरे। संघका अध्यक्ष प्रेम न्यौपानेले पेट्रोलियम पदार्थ डिलरसम्म ल्याउँदा नोकसानी घेरै भइरहेको तर नेपाल आयल निगमले क्षतिपूर्ति न्यून दिने गरेको गुनासो गरे। 'व्यवसायीले मात्रै सधैं कति नोकसानी व्यहोर्ने? आयल निगमलाई घाटाबाट जोगाउन सधैं व्यवसायी मारमा पर्नुपर्ने? यो कस्तो नियम हो? त्यसैले तत्काल क्षतिपूर्ति बढाउन म निगम र सरकारसँग माग गर्दछु', उनले भने। कमिशन कम्तीमा पाँच प्रतिशतसम्म पुऱ्याउनुपर्ने उनको माग थियो। अहिले व्यवसायीले तीन प्रतिशत कमिशन पाइरहेका छन्। व्यवसायीले भलबारी डिपोसम्म पाइपलाइन विस्तार गर्नुपर्ने, ग्यास

व्यवसायीलाई जस्तै पेट्रोलियम व्यवसायीलाई पनि सुविधा दिनुपर्ने, रोहिणी खोलाको किनारमा आयल निगमले खरिद गरेको जग्गामा निगमको डिपो निर्माण तत्काल सुरु गर्नुपर्ने लगायत माग गरे। नेपाल पेट्रोलियम डिलर्स महासंघका केन्द्रीय सदस्य राजु न्यौपानेले वर्षौंदेखि माग गर्दै आउँदा पनि आफूहरूका माग निगमले समाधान गर्नतर्फ ध्यान नदिएको आरोप लगाए। उनले अझै बढी माग गर्नुपर्ने, धरौटीको ब्याज दिनुपर्ने र निश्चित समय अवधिलाई मात्र धरौटी राखिनुपर्ने माग गरे। 'पछिल्लो समय बढ्दो व्याजले हामीलाई मारमा पारेको छ', उनले भने, 'आठ प्रतिशतमा लिएको ऋणको ब्याज बृद्धि भएर १६ प्रतिशत पुगिसक्यो। नियन्त्रण गर्न कसले हो? यस्तै अवस्था रहे व्यवसायी पलायन हुन्छन्।' उनले व्यवसायी सङ्घमा पर्दासमेत राहतका कुनै कार्यक्रम नल्याइएको गुनासो गरे।

हवाई भाडाको 'कार्टेलिङ' अध्ययन गर्न निर्देशन

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालयले आन्तरिक हवाई उडानमा हुँदै आएको 'कार्टेलिङ' अध्ययन गर्न नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण (स्यान) लाई निर्देशन दिएको छ। आन्तरिक उडान गर्दै आएका बुद्ध, यती, श्री र सौर्य एयरलाइन्सले आपसी मिलेमतोमा आफूखुसी हवाई भाडावन्त निर्धारण गरेपछि मन्त्रालयले अध्ययनका लागि प्राधिकरणलाई निर्देशन दिएको हो। आन्तरिक उडान गर्ने कम्पनीले हवाई उडानमा कार्टेलिङ गरिरहेको सूचनाका आधारमा अध्ययन अगाडि बढाउन

निर्देशन दिएको मन्त्रालयका सहसचिव बुद्धिसागर लामिछानेले बताए। उनले भने, 'कार्टेलिङको विषयमा उठेको कुरासम्बन्धी अध्ययन गर्न नागरिक उड्डयन प्राधिकरणलाई निर्देशन दिएका छौं, कार्टेलिङ भएको पुष्टि भएमा कारवाही हुनेछ।' मिलेमतोमा भाडा निर्धारण गर्न नमिल्ने भएकाले यस्तो क्रियाकलाप नियन्त्रण गर्नमा लाग्ने उनको भनाइ छ। आन्तरिक हवाई कम्पनीले गर्दै आएको कार्टेलिङको राष्ट्रिय योजना आयोजन समेत अध्ययन गरिरहेको बताइएको छ। हवाई कम्पनीको कार्टेलिङको अध्ययन गर्न आयोगका सदस्य डा. रामकुमार फ्याँलको नेतृत्वमा कार्यवाही गर्नेछ। आयोगका तत्कालीन

उपाध्यक्ष डा विश्व पौडेलले सार्वजनिक यातायातको क्षेत्रमा भइरहेको सिन्डिकेट र कार्टेलिङको अध्ययन अघि बढाउँदै त्यसको जिम्मा फ्याँललाई दिएको बताइएको छ। मिलेमतोका आधारमा टिकट बिक्री गरेर कार्टेलिङको साम्राज्य खडा गरेको बताउँदै यो विषयलाई गम्भीर रूपमा लिएर अध्ययन अघि बढाइरहेको आयोगले जनाएको छ। नेपाल सरकारले तोकेको न्यूनतम र अधिकतम भाडादरलाई आधार बनाएर वायुसेवा कम्पनीहरूले कार्टेलिङ गरिरहेको आरोप लागेको छ। अहिले कुनै पनि सेक्टरमा उडान गर्न सक्ने कम्पनीको हवाई भाडा एउटै कायम रहेको पाइएको छ।

अन्तर्राष्ट्रिय जुत्ता चप्पल प्रदर्शनी हुँदै

काठमाडौं, (प्रस)- काठमाडौंमा 'अन्तर्राष्ट्रिय जुत्ताचप्पल औद्योगिक प्रदर्शनी' हुने भएको छ। जुत्ता उत्पादक संघ नेपालको आयोजनामा यही पुस २१ देखि २३ गतेसम्म उक्त प्रदर्शनी हुन लागेको हो। स्वदेशी र विदेशी उद्योगी तथा व्यवसायीबीच परस्पर व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न उद्देश्यले नेपालमा पहिलोपटक 'गोल्डस्टार १६औँ अन्तर्राष्ट्रिय जुत्ताचप्पल औद्योगिक

प्रदर्शनी-२०७९ हुन लागेको हो। स्वदेशी उत्पादनलाई अन्तर्राष्ट्रिय बजारसम्म जोड्ने मुख्य उद्देश्यले प्रदर्शनी गर्न लागिएको संघका अध्यक्ष नानीराज घिमिरेले जानकारी दिए। नेपालमा उत्पादन भएका जुत्ताचप्पललाई विश्व बजारमा पुऱ्याउन प्रदर्शनीबाट सहयोग पुग्ने उनको भनाइ छ। अन्तर्राष्ट्रियस्तरको जुत्ताचप्पल मेलाले विदेशमासमेत नेपाली उत्पादन निर्यात गर्न

सहज हुने अध्यक्ष घिमिरेले बताए। स्वदेशमा उत्पादित जुत्ताचप्पललाई अन्तर्राष्ट्रिय बजारसम्म पुऱ्याउन आवश्यक रहेको उल्लेख गर्दै उनले मेलाको १० प्रतिशत काम सम्पन्न भइसकेको बताए। संघका उपाध्यक्ष एवं मेलाका संयोजक सुरज बज्राडले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरका कच्चापदार्थ, मेशीनरी सप्लायर्स र क्रेता मेलामा सहभागी हुने बताए।

सहज हुने अध्यक्ष घिमिरेले बताए। स्वदेशमा उत्पादित जुत्ताचप्पललाई अन्तर्राष्ट्रिय बजारसम्म पुऱ्याउन आवश्यक रहेको उल्लेख गर्दै उनले मेलाको १० प्रतिशत काम सम्पन्न भइसकेको बताए। संघका उपाध्यक्ष एवं मेलाका संयोजक सुरज बज्राडले राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रियस्तरका कच्चापदार्थ, मेशीनरी सप्लायर्स र क्रेता मेलामा सहभागी हुने बताए।

खुला सीमाले स्वदेशी उत्पादनलाई समस्या

■ प्रभाव संवाददाता

रूपन्देही- मर्चवार क्षेत्रका व्यवसायी, किसान, स्थानीय तथा सरोकारवालाको खुला सीमाका कारण स्वदेशी उत्पादनले बजार नपाएको गुनासो गरेका छन्। खुला सीमा व्यवस्थित हुन नसकेका कारण सहज रूपमा सामान भित्रिनुले स्वदेशी उत्पादनको बजारिकरणमा समस्या रहेको उनीहरूको भनाइ छ। चेम्बर अफ कमर्स, रूपन्देही उद्योग व्यापार सङ्गठन र उद्योग व्यापार सङ्गठन मर्चवार सम्पर्क कार्यालयले शुक्रवार कोटहीमाई गाउँपालिका-५ स्थित मर्चगावामा आयोजना गरेको स्थानीय बजार प्रवर्द्धनमा सरोकारवालाको भूमिका विषयक अन्तरक्रिया कार्यक्रममा बोल्ने सहभागीले स्थानीय बजार प्रवर्द्धनका लागि सम्पूर्ण पक्ष जिम्मेवार हुनुपर्नेमा जोड दिए। कार्यक्रममा स्थानीय सन्तराम कोइरालेले स्वदेशमा उत्पादन भएका कुखुराले बजार नपाएको गुनासो गरे। उनले भने, 'भारतमा सस्तो मूल्यमा कुखुरा पाइने र खुला सीमाका कारण सहजरूपमा चोरी-पैठारी हुने भएकाले सीमा वारिका व्यवसायी मर्कामा छन्।' त्यस्तै स्थानीय सुयनारायण यादवले खुला सीमाका कारण स्वदेशी बजार सुनसान भएको बताए। उनले स्वदेशमा उत्पादन लागत

बढी हुँदा सामानको मूल्यसमेत यहाँ बढी नै रहेको बताए। उनले स्थानीयस्तरमा उत्पादित सामानको बजारिकरणमा समस्या रहेको बताए। कृषक अशोककुमार तिवारीले किसानलाई मल र सिँचाइको व्यवस्था नभएसम्म विकास हुन नसक्ने बताए। उनले कृषकले उत्पादन गरेर बस्नुको मूल्य कृषकले नै तोक्न पाउनुपर्ने माग राख्दै भने, 'किसानको विकास नभएसम्म मुलुकको विकास हुन सक्दैन।' स्थानीय अर्जुन हरिजनले चप्पल उद्योग सञ्चालन गर्दै आएको भए पनि बिक्रीवितरणमा समस्या आएपछि उद्योग नै बन्द गर्नुपर्नेको बताए। उनले उद्योग बन्द भएपछि ऋणको किस्ता र ब्याज तिर्न समस्या भएको गुनासो गरे। उनले भने, 'अनुदान पाउनुपर्ने व्यक्तिसमक्ष पुगेको छ कि छैन अनुगमन गर्नु आवश्यक छ।' मर्चवार प्रेस क्लबका अध्यक्ष हृदयराज गुप्ताले दर्ता प्रक्रियामा नआएका व्यवसायलाई करको दायरामा ल्याउनुपर्ने बताए। उनले स्थानीय सरकारले स्थानीय उत्पादन भएका सामान खरीद गर्नुपर्ने प्रस्ताव राख्नुभयो। उनले उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्ने वातावरण सिर्जना गर्नुपर्ने बताए। मर्चवार क्षेत्रमा होटल, किरानालगायत व्यवसाय बन्द भएकाले त्यसतर्फ पनि सम्बन्धित निकायले ध्यान दिनुपर्ने उनको भनाइ थियो। उद्योग व्यापार सङ्गठन रूपन्देहीका अध्यक्ष अनिलकुमार ज्ञवालीले किसानले समयमा मल र बीउ नपाएको बताए। उनले सरकारले किसानलाई समयमै मल उपलब्ध गराउन नसकेको र सीमापारिवाट ल्याउँदा किसानले

अनेकौँ हेरानी खेप्नुपरेको बताए। उनले भने, 'स्थानीय सरकार र व्यवसायीबीच सहकार्य आवश्यक छ।' अध्यक्ष ज्ञवालीले किसानको जीवनस्तर माथि उकास्न सके मात्र अर्थतन्त्र मजबुत हुने बताए। कोटहीमाई गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत राजन श्रीवास्तवले कृषिप्रधान क्षेत्र मर्चवारमा आउनुपर्ने मलसमेत घटिरहेको गुनासो गरे। उनले किसानले समयमै मल नपाएको बताए। उनले मर्चवार क्षेत्रमा रहेका पालिकाहरूले सामा एजेन्डा बनाएर अघि बढ्नुपर्नेमा जोड दिए। मर्चवारी गाउँपालिकाका अध्यक्ष गयाप्रसाद बरडले कृषि, शिक्षा र स्वास्थ्यमा आफूले जोड दिएको बताए। उनले कृषकलाई गाउँपालिकाबाट सक्दो सहयोग गरिएको बताए। उनले भने, 'निजी क्षेत्रलाई जिम्मेवारी दिए कृषकले सहज रूपमा मल पाउन सक्थे।' उनले किसानलाई सिँचाइको व्यवस्था नहुनु दुःखद भएको बताए। कोटहीमाई गाउँपालिकाका अध्यक्ष बालकृष्ण त्रिपाठीले भारतबाट ल्याएर सामान बिक्री गर्नुपर्ने व्यवसायीको बाध्यता रहेको बताए। उनले भने, 'मर्चवार क्षेत्रको व्यवसाय प्रवर्द्धनका लागि छुट्टै नीति बनाउनुपर्छ।' उनले किसानले मल समयमा नपाउँदा उत्पादनमा समेत समस्या आएको बताए।

१० वर्षदेखि चिस्यान केन्द्र अलपत्र

तानसेन- पाल्पा, गुल्मी, अर्घाखाँची, स्याङ्जा, पर्वतलगायत जिल्लाका किसानको कृषिउपज भण्डारण गर्न निर्माण सुरु गरिएको चिस्यान केन्द्र १० वर्षदेखि अलपत्र छ। तानसेन नगरपालिका-७ बाघखोरमा दुई वर्षमा सक्ने गरी निर्माण सुरु भएको चिस्यान केन्द्रको १० वर्षमा २७ प्रतिशत मात्र काम सकिएको छ। तेतीस फिट अग्लो, २६ मिटर लम्बाइ र १४ मिटर चौडाइको

चिस्यान केन्द्र, दुई हजार टन कृषिउपज राख्न सकिने क्षमताको छ। भारतीय राजदूतावासको सहयोगमा निर्माण थालिएको हो। चार करोड ९९ लाख ९९ हजार नौ सय पाँच रूपैयाँमा सम्पन्नता भएको थियो। विसं २०६९ फागुन २३ गते सम्पन्नता गरेको निर्माण कम्पनीले २०७९ जेठ २३ गते काम सक्ने लक्ष्य थियो। दश वर्षमा निर्माण कम्पनीले २७ प्रतिशत मात्र भौतिक प्रगति गरेको तानसेन नगरपालिकाका प्राविधिक टीकाराम सोमैले जानकारी दिए। 'निर्माण कम्पनीले काम नै गरेन, पाँच पटक म्याद थप गरिसकेका छौं', सोमैले भने, 'फेरि म्याद थपको लागि आएको छ, काम गर्छन् भन्नेमा विश्वस्त हुन सकिएको छैन।' यस क्षेत्रमा

तत्काल बजारमा खपत हुनेभन्दा बढी उत्पादन भएका तरकारी, फलफूल, अदुवा, दूधलगायत कृषि उत्पादन भण्डारण गर्न किसानको मागअनुसार केन्द्र निर्माण सुरु गरिएको थियो। तानसेनमा सो केन्द्र निर्माण पछि उत्साही यहाँका कृषक निर्माण कार्यमा भएको हिलाइले पुनः निरुत्साही भएका छन्। निर्माण कम्पनी हिमडुंगा एन्ड थोकर र जय रत्नकोशी जेवीले तानसेन नगरपालिकाबाट रु दुई करोड बढी रकम भुक्तानी लगेका छन्। आर्थिक सहयोग गरेको भारतीय राजदूतावासले चिस्यान केन्द्रको अवलोकन गरेको छ। दूतावासका द्वितीय सचिव प्रशांत सोनाले निर्माण कार्य सुरु गर्न अनुरोध गर्नुभएको तानसेन नगरपालिकाका सूचना अधिकारी भरत आचार्यले जानकारी दिए। समयमा काम सम्पन्न नभएपछि तानसेन नगरपालिकाले पूर्वनिर्धारित क्षतिपूर्ति रु ४८ लाख रकम तिर्न निर्माण कम्पनीलाई पत्राचार गरेको थियो। पूर्वनिर्धारित योजना र सम्झौताअनुसार काम नगरेको भन्दै टाकपटक परिपत्र गर्दै आएको नगरपालिकाले अन्त्य कम्पनी छनोट गरेर भए पनि योजना सम्पन्न गर्ने उल्लेख गरेको छ। प्रवक्ता यादवसिं कार्कीले नपुग रकम नगरपालिकाबाट थप गरेर भए पनि निर्माण सुरु गरिने बताए। 'तानसेनको गौरवसँग जोडियो, निर्माण कम्पनी परिवर्तन गरेर भए पनि काम सम्पन्न गर्छौं', प्रवक्ता कार्कीले भने। पाल्पा कृषि क्षेत्रको उर्वर भूमि हो। यहाँका किसानले सुन्तला, अकबरे खुर्सानी, अदुवाजस्ता कृषिउपजबाट करोडौंको व्यापार गर्छन्। रासस

अब मात्र एक क्लिकमा...
www.prabhahabonline.com
[www.facebook.com/Prabhahab Online](https://www.facebook.com/PrabhahabOnline)
 facebook
 प्रभाव दैनिक